

'hak-al'

H. Vennix

101.11

Parklaan 99

4102 EC Culemborg

10^E JAARGANG-NR3

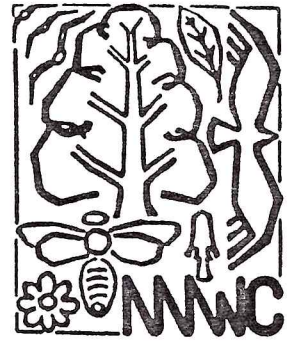
JUNI

1984

NWC
natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

natuur-en vogelwacht CULEMBORG

Ja, zorg dat je er bij bent!!!

Aangezien de aanmeldingen traag op gang komen, wijs ik jullie nog eens op het evenement "a v o n d v i e r d a a g s e", dat gehouden wordt in de week van 4 t/m 7 juni 1984.

Wandel mee, meldt je als deelnemer aan.

Leeftijd: vanaf 14 jaar

Aantal km's: elke avond + 15

Kosten: f 5,50 per persoon

Plaats vertrek: "De werkmán" (N.K.V.-gebouw), Zandstraat

Tijd: hoor je nog van mij

Je doet toch ook mee met de N.V.W.C.

Paul van der Sluis

Weidsteeg 87

Ik wil deelnemen aan de 41e avondvierdaagse 1984:

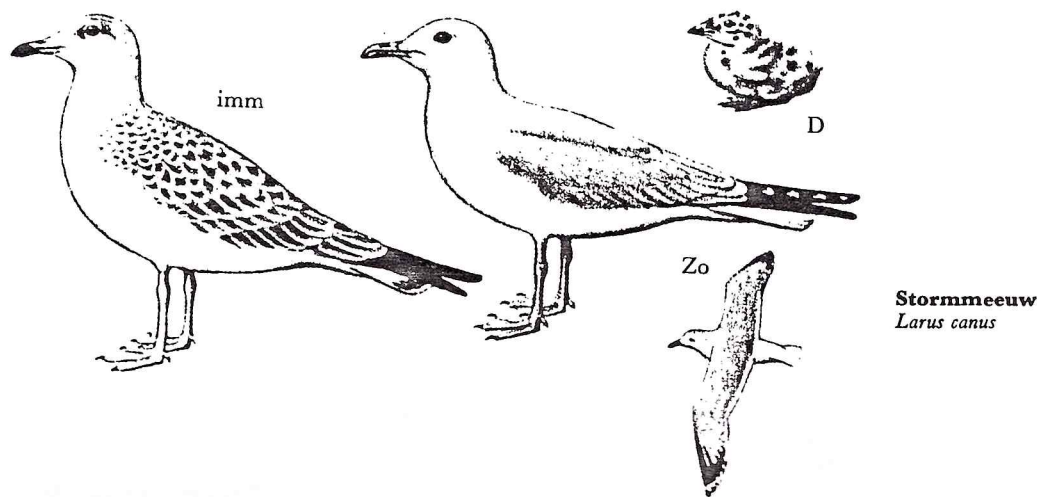
N a a m:

G e b o o r t e j a a r:

H e r i n n e r i n g:

H a n d t e k e n i n g:

Op zaterdag 19 mei a.s. zal er in aansluiting op genoemde dia-avond een excursie gehouden worden o.l.v. de heer H. Wanders naar "Meijendel" en de "Kijfhoek en Bierlap". Dit laatstgenoemde gebied vormt, evenals "Meijendel", een onderdeel van de terreinen van de Duinwaterleiding van 's-Gravenhage.

Op onze tocht hopen we een aantal van de hierboven genoemde vogelsoorten "live" te kunnen bewonderen.

Het vertrek van deze excursie is om 7.00 uur 's morgens vanaf 't Jach te Culemborg. Kosten: f 15,-- per persoon.

Mocht u interesse hebben om aan deze excursie deel te nemen, dan kunt u zich vóór 5 mei a.s. opgeven bij Gerard van Ruiten, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 9 5 8 1 .

Maximum aantal deelnemers: 40, dus wie het eerst komt

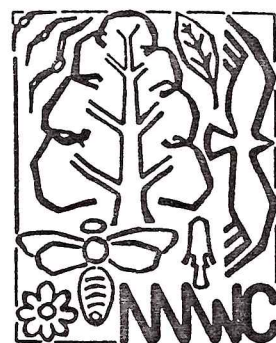
Tot ziens op 18 en/of 19 mei 1984!

Namens de N.V.W.C.

Gerard van Ruiten.

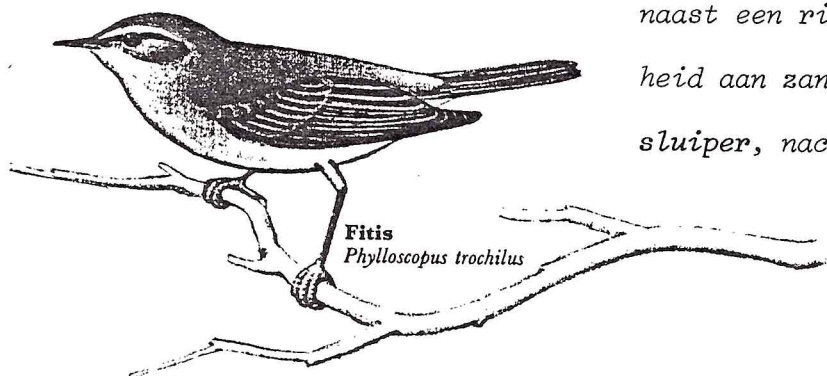
natuur-en vogelwacht CULEMBORG

"MEIJENDEL, PAREL IN DE RANDSTAD
HOLLAND"

Op vrijdag 18 mei a.s. organiseert de Natuur- en Vogelwacht Culemborg in de Soos van de Sociale Academie in de Ridderstraat te Culemborg een dia-avond met als thema "Meijendel, parel in de Randstad Holland".

Meijendel is een prachtig natuurgebied tussen Den Haag en Wassenaar en herbergt, naast een rijke duinflora, een grote verscheidenheid aan zangvogels, zoals fitis, grasmus, braamsluiper, nachtegaal, barmsijs, kneu, paapje, tapuit, roodborsttapuit en gekraagde roodstaart.

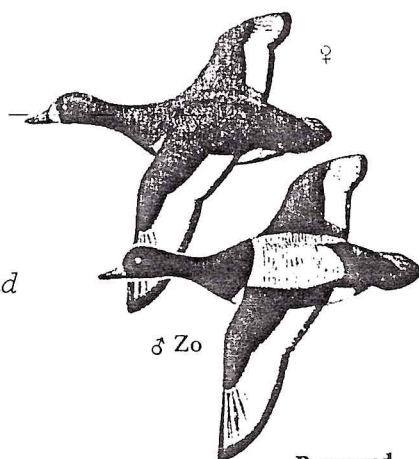
Tevens zijn de vele duinmeertjes

rijk aan diverse soorten eenden, w.o. krak- en bergeend.

Vier soorten meeuwen brengen in de Wassenaarse duinen ieder jaar hun jongen groot. De broedkolonies van de silver-, kleine Britse mantel-, storm- en kokmeeuw liggen in de verschillende delen van deze duinen verspreid.

Wij hebben de heer H. Wanders, die reeds vijftig jaar actief lid is van de Vereniging voor Vogelbescherming "'s-Gravenhage en omstreken", bereid gevonden u op deze avond, aan de hand van dia's, getuige te laten zijn van de rijkdom van dit brok natuur in de "Randstad Holland". Aanvang: 20.00 uur.

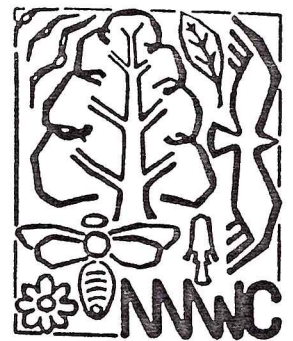
De toegang is, zoals gebruikelijk, gratis; dus een reden temeer om deze avond bij te wonen.

Bergeend

Aythya marila.

natuur-en vogelwacht CULEMBORG

Per abuis zijn onderstaande data niet in het ekskursieprogramma van de Hak-al opgenomen en willen wij u die via deze weg alsnog doen toekomen. Het betreft hier data aangaande de plantenkursus 1984.

donderdag 17 mei 1984

Determineer-avond in het Nonnetje, aanvang 20.00 uur.

zaterdag 26 mei 1984

Ekskursie naar het landgoed Mariënwaard bij Beesd, o.l.v. Wim Kievit.

Fietsers vertrekken 8.15 uur vanaf het Nonnetje. Automobilisten verzamelen 9.00 uur bij het witte hek.

donderdag 14 juni 1984 (deze datum staat wel reeds in het ekskursieprogramma)

Ekskursie naar de Regulieren, o.l.v. Han Jansen. Fietsers vertrekken om 18.45 uur vanaf het Nonnetje, automobilisten verzamelen om 19.00 uur bij het witte brugje aan de Zeedijk.

woensdag 20 juni 1984

Determineer-avond in het Nonnetje, aanvang 20.00 uur.

donderdag 30 augustus 1984

Determineer-avond in het Nonnetje, aanvang 20.00 uur.

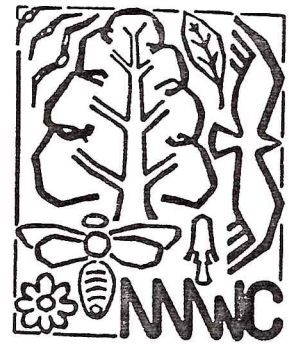
woensdag 26 september 1984

Determineer-avond in het Nonnetje, aanvang 20.00 uur.

dopheide

natuur-en vogelwacht CULEMBORG

Nachtegalenekskursie Langbroek d.d. 11 mei 1984 om 18.30 uur.

Wie heeft er nog nooit van de nachtegaal gehoord?

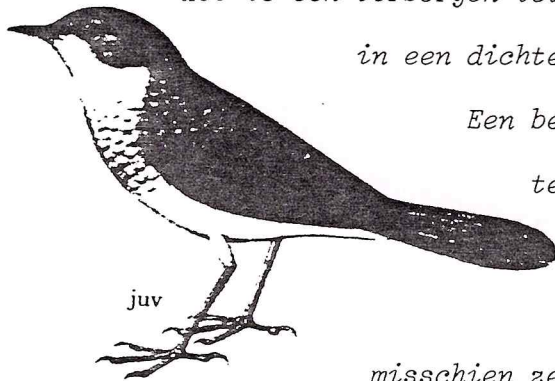
Vast niemand, toch heeft deze zangvogel zijn bekendheid niet te danken aan z'n weinig opvallende uiterlijk.

Nee, de nachtegaal heeft z'n bekendheid te danken aan rijke, luide, muzikale, diepe, opwellende zang. Een zang die vooral in de avond en nacht te horen is en nooit verveelt, onmiskenbaar, prachtig.

De nachtegaal is een bruinachtige vogel die van half april tot in september in redelijke aantallen ons land bezoekt en z'n broedsel grootbrengt.

Het is een verborgen levende zangvogel, die het liefste verblijft en broedt in een dichte ondergroei.

Een bekend nachtegalengebied in onze omgeving is Langbroek, ten noorden van Wijk bij Duurstede. Een fraai gebied om een bezoek aan te brengen. Behalve de nachtegaal kunnen we volop andere (zang)vogels verwachten en misschien zelfs reeën.

Nachtegal
Luscinia megarhynchos

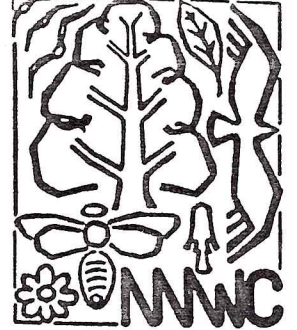
Een avond-fiets-ekskursie welke precies om 18.30 uur (half zeven) vertrekt vanaf 't Nonnetje aan de Ridderstraat (Sociale Academie).

Denk eraan dat de fietsverlichting in orde is, want we zijn + 22.30 - 23.00 uur terug in Culemborg (+ 22.00 uur is het echt donker).

Deze ekskursie staat o.l.v. Gerard van Ruiten (tel.: 0 3 4 5 0 - 1 9 5 8 1)

Harry v.d. Warenburg (tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8)

natuur-en vogelwacht CULEMBORG

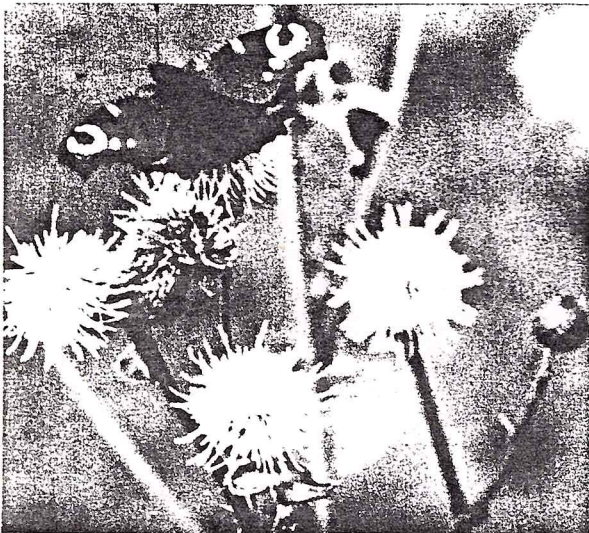

Dia-avond "vlinders in de Peel", d.d. 4 mei 1984.

Ik zag laatst een film over Afrika. Uitgestrekte kaal-geelbruine steppen, hier en daar een boom en een brandende zon erboven. Heel eenvormig, heel saai, maar ontzettend mooi!

Ook in Nederland hebben we nog steppen! Tenminste, uitgestrekte geelbruine pijpestrootje gebieden met hier en daar een pluk heide en wat bomen.

De Peel, overblijfsel van wat vroeger vele malen groter was, een Hoogveengebied, wat inmiddels door de mens vrijwel helemaal is afgegraven.

Al lijkt het eenvormig en saai, als je er wat beter naar gaat kijken en er twee maanden onderzoek doet, gaat er een hele wereld voor je open.

Dit gebied - de Grootte en Mariapeel - heeft voor de natuurliefhebber nog heel wat te bieden.

Op vrijdagavond 4 mei hoop ik over de Peel, de vlinders en wat die vlinders zo aantrekt in de Peel iets meer te vertellen, verluchtigd met een aantal dia's.

Na de pauze, als de planning goed verloopt zullen ook dia's vertoond worden van de reis die Gerda-en ik-de afgelopen jaarwisseling-hebben gemaakt naar Amerika. Hier zullen weer heel andere landschappen aan de orde komen zoals berggebieden en woestijnen.

Doordat we erg zuidelijk zaten waren er in december en januari ook nog vlinders, en op die manier sluit het uitstekend aan bij de lezing over de Peel.

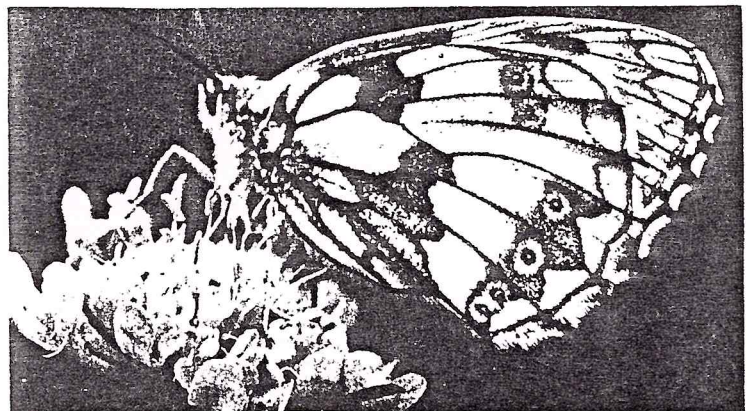
Dus: vrijdagavond 4 mei 1984, 20.00 uur in de Soos van de Sociale Academie (onder 't Nonnetje) dia-avond

"vlinders in de Peel en Amerika".

P.S. de kampvergadering van kamp de

Weerribben zal worden gehouden om

19.00 uur in 't Nonnetje!!

NAJAARS-PLANTENKAMPJE IN RENKUM

Ook dit najaar organiseert de N.V.W.C.-plantenwerkgroep weer een najaarskampje. Ten eerste, om in een fraaie bosrijke omgeving natuurstudie te bedrijven, oftewel plantjes kijken. Ten tweede, om het zomerseizoen uit te luiden. Ten derde, om elkaar weer te ontmoeten na een hopelijk fijne vakantie en last but not least, om inspiratie op te doen voor het komende jaar.

Het kampje wordt gehouden van vrijdag 31 augustus t/m zondagmiddag 2 september 1984.

We kamperen in eigen tenten (of caravans) op het 230 ha. grote mooie landgoed "Quadenoord-Bosbeek" bij Renkum. Dezelfde open plek in het bos, waar we met de N.V.W.C. in 1981 zijn geweest. Het kampeerterrein is een z.g. landgoed of kasteelcamping. Dit zijn over het algemeen zeer rustige en primitieve kampeerterreinen en wij worden geacht dat zo te houden (met name dat rustige).

Zoals reeds eerder in de Hak-al beschreven, Renkum, parel van Nederland, met niet één natuurgebied in de omgeving, maar veel meer.

In de direkte omgeving van het kampeerterrein bevindt zich b.v. "De Grebbeberg", niet alleen bekend om zijn oorlogsgeschiedenis, maar evenveel om zijn plantenrijkdom. Wat te denken van het "Planken-Wambuis", één van de bezittingen van de Vereniging tot behoud van natuurmonumenten in Nederland. Uiterwaarden, bossen, rivierduintjes, beekdalen, bloeiende heideveldjes, wegbermen, dit alles in de direkte omgeving van ons kampeerplekje.

Renkum is binnen enkele uren te fietsen, zodat we hopen met een grote groep gezamenlijk erheen te fietsen (en jammer genoeg weer terug).

Doordat er geen (of weinig) fietsen gehuurd behoeven te worden, kunnen de kampkosten laag blijven, waarschijnlijk nog onder de f 25,-- .

Donderdag 23 augustus, 20.00 uur, in het Nonnetje, wordt een bespreking gehouden ter voorbereiding op het kamp, met alle deelnemers en deelnemers. (uit gezinnen tenminste één deelnemer). Op deze vergadering bespreken we de organisatie van het kamp en de reis. We plannen ekskursies, kiezen de kampleiding enz., enz.

Hopend op een mooi, gezellig en rustig kamp, wil ik u, vriendelijk, doch dringend verzoeken, onderstaande opgavestroom in te vullen en vóór 23 augustus in te leveren bij Han Jansen, Akkerwinde 10, 4102 JJ Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 5 5 1 .

Opgavestroom kamp Renkum, 31 augustus t/m 2 september 1984.

Naam of namen:

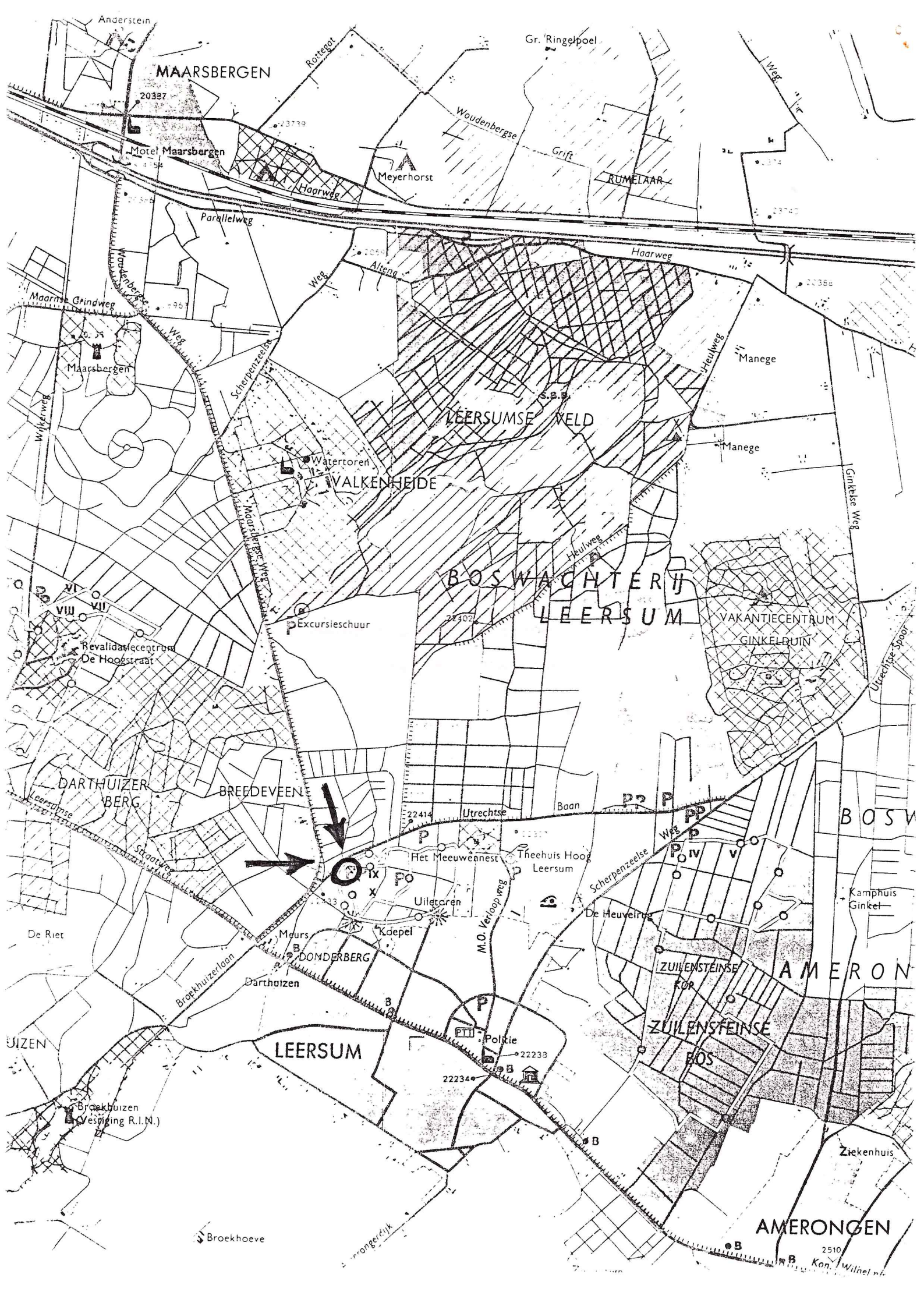
Adres: Tel.:

In bezit van tent: ja/nee ; Aantal plaatsen over:

Reis per fiets/trein/anders:

Bijzonderheden:

Inleveren vóór 23 augustus bij Han Jansen, Akkerwinde 10, Culemborg.

MAARSBERGEN

Motel Maarsbergen

LEERSUMSE VELD

WALKENHEIDE

BOSWACHTERIJ
LEERSUM

VAKANTIECENTRUM
GINKELRUIN

BREDEVEEN

DARTHUIZERBERG

Het Meeuwennest

Theehuis Hoog
Leersum

Meurs
DONDERBERG

AMERON

LEERSUM

ZUILENSTEINSE
KOR

ZUILENSTEINSE
BOS

AMERON

AMERONGEN

Broekhoeve

2510

Kon. Wilhel.

Exskursie-programma

maandag 20 augustus 1984

Algemene maandelijks vergadering, aanvang 20.00 uur in 't Nonnetje.

donderdag 30 augustus 1984

Determineeravond in het Nonnetje, aanvang 20.00 uur. Plantenkursus.

vrijdag 31 augustus t/m zondag 2 september 1984

Najaarskampje in Renkum. Nadere inlichtingen bij Han Jansen, tel.: 1 5 5 5 1 .

zaterdag 8 september 1984

Slootjes-ekskursie "Bolgarijen".

Deze zaterdag willen we de waterplantjes eens nader onder de loupe nemen. Een hark of een harkje is hierbij een handig hulpmiddel. De ekskursie vertrekt op de fiets om 9.00 uur vanaf 't Nonnetje, o.l.v. Leo v.d. Kooij.

woensdag 26 september 1984

Determineeravond in het Nonnetje, aanvang 20.00 uur. Plantenkursus.

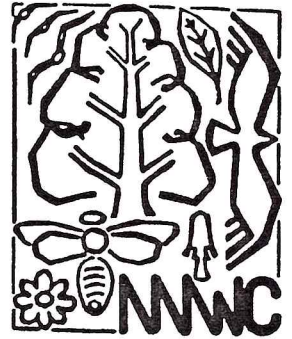
zaterdag 6 oktober 1984

Paddestoelen-ekskursie naar de boswachterij "Leersum". Fietsers vertrekken om 9.00 uur vanaf 't Nonnetje. Kars Veling heeft de leiding.

Automobilisten verzamelen om 10.30 uur op de parkeerplaats. Zie ook het kaartje aan de achterzijde!

De fietsers zijn + 14.00 uur terug in Culemborg, dus brood meenemen; paddestoelen kijken maakt hongerig.

natuur- en vogelwacht CULEMBORG

B R A D E R I E 1 9 8 4 - 2 5 a u g u s t u s

Zaterdag 25 augustus wordt de jaarlijkse Braderie gehouden in het centrum van Culemborg.

De Natuur- en Vogelwacht zal voor de derde keer in haar bestaan deelnemen.

Een uitgebreide stand in de Grote Kerk, met als hoofdthema: Het Padden-
projekt aan de Ronde Haven!.

De voorbereidingen zijn in volle gang en komen nu nog neer op enkele mensen.

Voor zaterdag 25 augustus kan nog wat extra "serieuze" hulp worden gebruikt voor o.a. de verkoopstand.

Uiteraard rekenen wij erop dat u allen 25 augustus een bezoekje brengt aan de N.V.W.C.-stand.

Meer informatie en opgave wie wil helpen, even een briefje of telefoontje naar één van onderstaande adressen.

Harry v.d. Warenburg, Schapebloem 20, tel.: 1 4 3 5 8 of maandag t/m
vrijdag van 08.00 tot 16.45 uur: 0 3 0 - 9 5 1 3 0 2.

Paul v.d. Sluis, Weidsteeg 87, tel.: 1 3 0 8 7.

Tot ziens op 25 augustus aanstaande.

Van deze gelegenheid maken wij tevens gebruik u mede te delen dat er deze maand, wegens te weinig kopy, geen Hak-al zal verschijnen.

Wel treft u bijgaand een bijgewerkt ekskursieprogramma aan.

De eerstvolgende Hak-al zal hopelijk weer een goed gevuld eksemplaar zijn.

kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Begeleiding Jeugdgroep:

Kars Veling, Gandhi 91, Culemborg.

Coördinatie Inventarisaties:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

Bibliotheek:

Arie v.d. Ham, Ravelijnstraat 193,
Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5
Boeken en verslagen in 't Nonnetje.
Geopend: dinsdag van 19.00 tot 20.00 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement 1984 door overschrijving
van f 17,50 op de girorekening van de
N.V.W.C., met vermelding van "Vogeljaar".

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 3 9 3
Gironr.: 3 4 3 3 3 5 1 t.n.v. F. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap f 10,-- per jaar
Volwassene f 20,-- per jaar
Gezinslidmaatschap f 20,-- per jaar
Post-lidmaatschap f 20,-- per jaar

Klubhuis:

't Nonnetje. Voormalig zusterhuis naast
Sociale Academie, einde Ridderstraat.
Buitentrapje op, gang in, tweede deur
rechts.

Kontaktadres Vogelwerkgroep en
inleveradres waarnemingen:

Tom Kompier, Weidsteeg 69, Culemborg,
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 9 8 5

Sekr. Milieuwerkgr. Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6
tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 8 8 5
Jan Rietvink, Ereprijs 39, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7
Harry v.d. Warenburg, Schapebloem 20,
Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8

Plantenwerkgroep:

Han Jansen, Akkerwinde 10, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 5 5 1

Knotwilgenwerkgroep:

Peter v.d. Ree, Dahliastraat 47, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 0 0 2

Paddenwerkgroep:

Harry v.d. Warenburg, Schapebloem 20,
Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8

Kampen, lezingen, dia-avonden,
en kursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg.
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0

Nestkasten-coördinatie Plantage:

Joost Schuurman, Prijssestraat 65,
Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 6 5 2

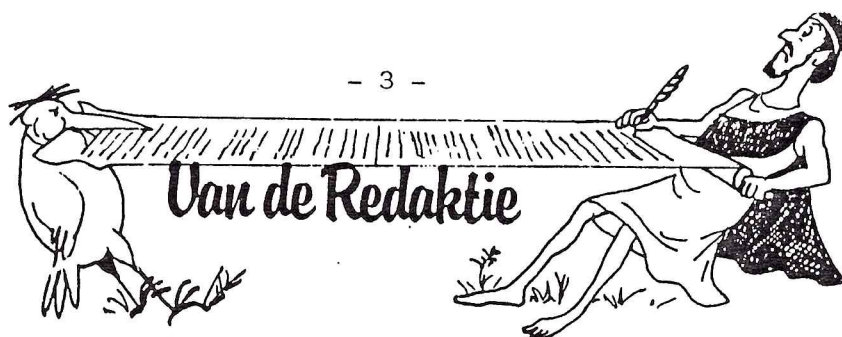
Wintervoeding:

Aanhangwagen:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is
voor iedereen te huur voor f 7,50 per
dag of gedeelte van de dag (te betalen
direkt bij terugbezorging).
Gaarne vooraf reserveren bij Arie v.d.
Ham, Ravelijnstraat 193 te Culemborg,
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5 .
Men dient zelf te zorgen voor de wette-
lijk voorgeschreven kentekenplaat.
Tevens zijn alle schades voor eigen rekening.

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas
en -trommel aanwezig in 't Nonnetje.
Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven
aan de beheerder:
Paul v.d. Sluis
Weidsteeg 87
4102 AC Culemborg
tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 0 8 7

Het paaddenprojekt blijkt zeer succesvol geweest te zijn. Hiervan komt t.z.t. een uitvoerig verslag. Het gaas voor de heentrek is inmiddels alweer met vereende krachten verwijderd.

Op pag. 4 e.v. kunt u kennisnemen van de uitslag van de gehouden enquête, waaraan zeer goed gevolg gegeven is door de leden. Het heeft de enquêtekommis­sie dan ook hand­el­vol werk gekost om een en ander duidelijk uit te werken.

Ook is er een nieuwe werkgroep opgericht binnen de N.V.W.C., n.l. een zoogdierenwerkgroep. Lees meer hierover op pag. 14.

Op pag. 15 treft u een verslag aan over het afgelopen knotseizoen, met daarin de redenen van het niet doorgaan van de "traditionele" afsluitavond van het knotten. Onder meer wordt gesproken over de "heilige koe" binnen de N.V.W.C.

Het moet ons van het hart dat er binnen de N.V.W.C. geen "heilige koeien" bestaan. Alle activiteiten zijn even belangrijk en worden met elkaar tot stand gebracht en op afgesproken data uitgevoerd. Bij tussentijdse wijzigingen in geplande data van activiteiten moet men wel bedenken dat daardoor op één en dezelfde dag meerdere activiteiten (ekskursies) kunnen plaatsvinden en kiest eenieder zijn of haar eigen voorkeur. Zou dit soms de reden kunnen zijn van de geringe opkomst!

In verband met de aanstaande vakantieperiode staan er nauwelijks geplande activiteiten in het ekskursieprogramma. Ook de bibliotheek is de maanden juli en augustus gesloten. Verder wensen wij u een zonnige zomer toe en een prettige vakantie. Tot augustus!

Inhoud: pag. 4 - uitslag enquête N.V.W.C.

pag. 10 - nieuws van de milieuwerggroep

pag. 11 - verslag maandelijkse vergadering d.d. 16 april 1984

pag. 14 - oprichting nieuwe zoogdierenwerkgroep

pag. 15 - nieuws van het knotfront

pag. 16 - verslag nachtegalenekskursie d.d. 11 mei 1984

pag. 17 - verslag vogelwerkgroepvergadering d.d. 14 mei 1984

pag. 18 - trektellingen in de Redichemse Waard, najaar 1982; inleiding
+ deel I, door Marcel van der Tol

pag. 29 - geboortekaartje Claire (Binoculaire)

pag. 30 - verslag maandelijkse vergadering d.d. 21 mei 1984

pag. 33 - "zomertijd", een reisverslag door Leo van der Kooij

pag. 36 - ekskursieprogramma

UITSLAG ENQUÊTE N.V.W.C.
=====

Inleiding

Zoals reeds aangekondigd in de vorige Hak-al, geven wij onderstaand het resultaat van de enquête, zoals gehouden onder onze leden in januari 1984.

Het aantal geretourneerde enquête-formulieren bedroeg 73, hetgeen op 100% gesteld werd.

Voor de volledigheid worden eerst de vragen nog eens herhaald, waarna de antwoorden volgen.

1) Wat was uw motivatie om lid te worden van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg?

- interesse in de natuur	- 68%
- sympathie doelstelling	- 12%
- om deel te nemen aan activiteiten	- 8%
- door volgen van de Vogelkursus	- 5%
- overige	- 7%

2) Hoe zoudt u zichzelf willen klassificeren?

- passief lid	- 45%
- ondersteunend lid	- 30%
- actief lid	- 25%

Zoudt u het waarderen om nader kennis te maken met leden van de diverse werkgroepen tijdens bijvoorbeeld een open dag?

- ja	- 48%
- neen	- 33%
- geen mening	- 19%

3) Neemt u deel aan onze diverse activiteiten?

- ja	- 51%
- neen	- 36%
- soms	- 13%

Zo ja, aan welke activiteiten?

- knotwilgen snoeien	- 29%
- vogelobservatie	- 22%
- kampjes	- 19%
- plantjes kijken	- 17%
- padden overzet	- 8%
- insekten kijken	- 5%

Zo neen, waarom niet?

- tijdgebrek	- 78%
- geen behoefte aan	- 10%
- wijze verloop ekskursies spreekt me niet aan	- 3%
- te jong	- 3%
- drempelvrees	- 3%
- te lui	- 3%

Welke activiteiten zoudt u graag toegevoegd willen zien?

- geen speciale wensen	- 18%
- meer ekskursies in eigen omgeving	- 18%
- zoogdieren studie/ekskursie	- 9%
- vlinder-ekskursie	- 9%
- insekten studie/ekskursie	- 9%
- opbouw van het landschap	- 9%
- diversen, o.a. natuurfotografie, jeugdvogel-
cursus e.d.	- 28%

4) Bezoekt u regelmatig onze avonden, waarop lezingen, dia-voorstellingen worden gehouden?

- ja	- 38%
- neen	- 33%
- soms	- 22%
- zelden	- 7%

Zo ja, welke heeft u zoal bijgewoond?

- oostvaardersplassen	- 15%
- walvissen	- 15%
- vele avonden	- 14%
- visarend	- 11%
- roof- en trekvogels	- 10%
- Schotland	- 7%
- Suriname	- 7%
- Wilde ganzen	- 7%
- Roemenië	- 6%
- amfibieën	- 4%
- diversen	- 4%

Welke thema's hadden uw meeste interesse?

- geen voorkeur	- 29%
- (stoot)vogels	- 26%
- oostvaardersplassen	- 13%
- walvissen	- 13%
- diversen, o.a. wilde ganzen en uilen	- 19%

Zo neen, waarom niet?

- tijdgebrek	- 50%
- andere verplichtingen	- 31%
- dag ongeschikt	- 13%
- aanvang te laat	- 6%

Heeft u suggesties over te behandelen onderwerpen voor deze avonden?

- neen	- 55%
- zoogdieren in Nederland	- 6%
- meer avonden verzorgd door eigen leden	- 6%
- avond over landschapsopbouw	- 6%
- avond over "gewone vogels" (o.a. mees)	- 6%
- speciale aandacht voor bepaalde natuurgebieden	- 6%
- avond over kritisch Bos- en Faunabeheer	- 6%
- diversen, o.a. bergbeklimmen (??) en discussieavond over allerlei onderwerpen	- 9%

5) Heeft u onze maandelijkse vergaderingen wel eens bezocht?

- neen - 61%
- ja - 31%
- in 't verleden - 8%

Zo ja, wat was uw indruk?

- rommelig - 55%
- twijfel over het niet bestemd zijn voor
"gewoon" lid - 10%
- geen mening - 35%

Zo neen, waarom niet?

- tijdgebrek - 38%
- geen belangstelling - 18%
- andere aktiviteit/verplichtingen - 15%
- te jong - 5%
- geen mening - 24%

6) Neemt u wel eens deel aan de diverse ekskursies die de N.V.W.C. voor u organiseert?

- neen - 40%
- ja - 37%
- soms - 17%
- in 't verleden - 6%

Zo ja, welke heeft u zoal meegemaakt?

- vele - 16%
- in eigen omgeving, w.o. Regulieren, Plantage
Mariënwaard - 15%
- Zeeland - 15%
- ekskursies verbonden aan vogelkursus - 15%
- diverse vogelekskursies - 11%
- uilenekskursies - 7%
- Flevopolders - 7%
- paddestoelenekskursie - 5%
- pier van IJmuiden - 4%
- plantenekskursies - 4%
- kampen - 3%

Wat vond u er over het algemeen van?

- gezellig - 16%
- leerzaam - 15%
- interessant - 11%
- rommelig - 4%
- geen mening - 55%

Zo neen, wat is hiervoor de reden?

- tijdgebrek - 16%
- geen belangstelling - 16%
- andere activiteiten/verplichtingen - 16%
- ga liever individueel op stap - 8%
- geen mening - 44%

Heeft u suggesties ten aanzien van nieuw te organiseren ekskursies?

- ekskursies in de omgeving van Culemborg - 30%
- wildobservatie (herten en reeën) - 20%
- bomen en struiken ekskursie - 20%
- kruidachtige planten - 10%
- Biesbosch ekskursie - 10%
- vlinders en insekten ekskursie - 10%

7) Leest u regelmatig de Hak-al, ons clubblad, en de diverse konvokaties?

- ja, in z'n geheel - 88%
- ja, maar niet in z'n geheel - 12%

Heeft u wensen ten aanzien van de Hak-al?

- publicatie verslag van alle ekskursies - 40%
- per Hak-al behandeling van aspect uit de natuur, bijv. dier van de maand - 20%
- artikelen verduidelijken met foto's - 20%
- meer wetenschappelijke artikelen - 10%
- bij verslag maandelijkse vergaderingen meer informatie over ingezonden stukken - 10%

Als "algemene opmerkingen" werden geplaatst:

- Verslagen in Hak-al vaak te kinderachtig.
- Het tijdsaspect werd verder toegelicht.
- Exkursies niet in het weekend houden.
- Respekt werd geuit voor ekskursieleiders van, met name, de vogelkursus.
- Minder tijd verdoen met koffie drinken tijdens ekskursies.
- Geen gelegenheid om ekskursies bij te wonen i.v.m. afstand tussen woonplaats en Culemborg.
- Deze enquête is een goed initiatief (!!!!!!!).

Conclusie

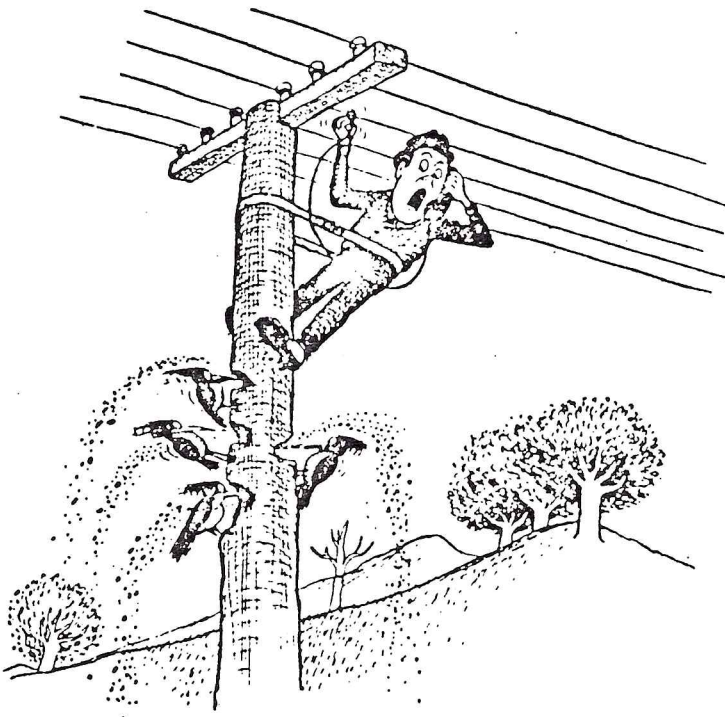
Voordat wij met de uitwerking van dit onderzoek begonnen, hadden wij wel enige verwachtingen omtrent de mogelijke uitslag.

Nu de gegevens bekend zijn, willen wij de volgende kanttekeningen plaatsen:

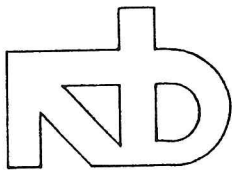
Veel leden blijken nog passief te zijn door tijdgebrek. De activiteiten van de N.V.W.C. blijken vooral gewaardeerd te worden door een bepaald aantal actieve leden. Het aantal suggesties voor dia-avonden c.q. ekskursies valt ons toch wel tegen. De Hak-al in de huidige vorm blijkt goed aan te slaan bij de leden.

Het resultaat van deze enquête zullen wij op korte termijn voorleggen aan de Algemene Maandelijkse Vergadering en bijzondere aandacht zal besteed worden aan uw wensen, verlangens en opmerkingen.

Wij danken allen die aan deze enquête hun medewerking hebben verleend.

Paul van der Sluis
Gerard van Ruiten

werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

- 10 -

REDICHEMSE WAARD

Over ons beroepschrift dat destijds (1978) bij de Kroon werd ingediend, is een dezer dagen negatief beslist. Dit betekent, dat de aanleg van een nieuwe toegang naar de plas nu doorgang kan vinden.

Onze bezwaren indertijd richtten zich in belangrijke mate tegen het graven van deze nieuwe doorgang die dwars door het huidige nog intact zijnde rivierduin zou gaan lopen.

Dit rivierduin (een van de laatste in Nederland) met grote natuurwetenschappelijke waarden kan dan ook vrijwel als verloren worden beschouwd.

De verdere berichten over de Redichemse Waard zijn ook al niet rooskleurig. Dat de plas erg in trek is bij surfers en zeilers, is een begrijpelijke zaak. Wat dat betreft wordt duidelijk in een behoefte voorzien.

Veel minder gewenst is, dat deze passieve recreatie steeds meer dreigt te gaan ontaarden in actieve recreatievormen.

Het begint met een kiosk en de aanleg van een parkeerterrein en eindigt met campingterreinen en kermisachtige toestanden.

Dingen die duidelijk niet stroken met de bestemmingsplannen voor dit gebied, waarin behoud van het landschappelijk karakter vooraan staat.

Een verdere degradatie van dit eens zo mooie gebied lijkt in het verschiep te liggen.

GOILBERDINGEN - OOST

Ten tijde van dit schrijven is het bestemmingsplan Goilberdingen - Oost ter visie gekomen. Tekort dus om op dit moment veel commentaar te geven.

Wel blijkt al uit de naam, dat de grootstedelijke aspiraties van de gemeente voor dit gebied onverminderd gehandhaafd blijven.

Na Goilberdingen - Oost volgt dan Goilberdingen - West, Goilberdingen - Noord enz. Een bezwaarschrift lijkt dan ook wel voor de hand te liggen.

Nader bericht hierover volgt nog.

~~Verslag~~

maandelijkse vergadering van maandag 16 april 1984

Aanwezig: Jandirk, Harry, Paul, Gerard, Leo, Arie, Lucie, Kars, Peter,
Marcel, Nico, Susanne, Marcel, Paul, Han.

Agenda

1. ingekomen stukken
2. uitgaande post
3. plantenwerkgroep
4. vogelwerkgroep
5. ekskursieprogramma
6. zoogdierenwerkgroep
7. rondvraag en mededelingen

ad. 1

- Boekje getiteld Verven en lijmen, gevaren voor mens en milieu.
Een uitgave van Natuur en Milieu. Dit boekje komt in de bibliotheek.
- De DompHoorn nr. 1 - 1984.
- Mens en Vogel nr. 1 - 1984.
- Natuur en Milieu.
- Brief van het R.I.N. met een waarnemingen-formulier voor ooievaars.
Deze brief wordt verder behandeld in de Vogelwerkgroep.
- Uitnodiging voor een vergadering van het Recreatieschap Lingegebied van
5 april a.s. Deze uitnodiging kwam rijkelijk laat in ons bezit, Harry
neemt hierover contact op met die club.
- Uitnodiging studiedag Wetlands op 2 mei a.s. Jammer niemand gaat er naar
toe, allen moeten werken of naar school.

ad. 2

Geen uitgaande post.

ad. 3

Kars doet verslag van de laatst gehouden vergadering van de plantenwerkgroep van 26 maart jl. Op deze vergadering is gesproken over de verdere organisatie van de plantenkursus, welke start op 18 april.

Wim Kievit maakt een inventarisatielijst van de kwadrantenonderzoeken in de Regulieren over de jaren '81, '82 en '83.

Wim Rubers maakt een naamlijst van alle planten in de Regulieren.

Iedereen die gegevens heeft over "vondsten" in de Regulieren, kan ze kwijt bij Wim Rubers. Het is de bedoeling dat deze lijst in het Nonnetje komt, zodat nieuwe gegevens telkens bijgeschreven kunnen worden.

ad. 4

- Er worden dit seizoen 3 gebiedjes geïnteriseerd voor S.B.B.
- Op de telpost is tot nu toe 123 uur getrekteld; bovenaan de top-tien staan: kokmeeuw en zilvermeeuw.
- De steenuil is dit jaar niet geteld, er is wel een schatting gemaakt. Tom wil graag meldingen van steenuilen die gehoord of gezien zijn op plaatsen buiten de Lekdijk. (Lekdijk-steenuilen zijn vaste klanten).
- Op verzoek van Wageningen, maar meer nog op verzoek van de mensen van de vogelwerkgroep, worden in de stad (Culemborg) enkele stukken geïnteriseerd. Inlichtingen bij Tom.
- Er is in totaal 420 uur geteld en wel 69.000 vogels!!!!
Opvallend hierbij is het grote aantal kauwtjes.
Wie Marcel v.d. Tol 's woensdags wil helpen met het uitwerken van de gegevens is zeer van harte welkom.

ad. 5

Aanvullingen op het ekskursie-programma worden doorgegeven aan Breun. Indien ekskursies of dia-avonden om wat voor reden dan ook niet doorgaan, dient de organisator dit van te voren door te geven aan de kranten. Bezoekers dienen bij de deur te worden opgewacht.

ad. 6

Gerard heeft namens de zoogdierenwerkgroep om een ekskursie onder deskundige leiding verzocht bij het R.I.N. De ekskursie, met als onderwerp muizen, marterachtigen en reewild vindt plaats o.l.v. Cees Marchi.
Hierover volgt t.z.t. een bericht in de Hak-al.

ad. 7

- Marcel vraagt aan Kars of hij vlinderonderzoek in de Regulieren gaat doen en of geïnteresseerde N.V.W.C.-ers daarbij aanwezig mogen zijn.
Ja, natuurlijk hartstikke goed!!
- Han gaat naar de directeur van de Nijenburgh, praten over de voortzetting van het huurkontraakt van het Nonnetje. Zij vraagt wie er mee gaat. Breun.

- Leo heeft de milieuwerggroep N.W.Betuwe gebeld over stortingen aan de Achterweg. Dit is bekend en reeds in behandeling bij de gemeente. Verder heeft Leo voor leden nog 4 prachtige vogelboekjes te koop à f 15,--. Wie de soortenlijst Nederlandse planten, een uitgave van de K.N.N.V. wil hebben, kan deze bestellen bij Leo.
- Harry vertelt, dat de paddentrek nu op zijn hoogtepunt is, er worden per dag 150 tot 200 padden overgezet. Het nieuwe gaas voldoet prima! De eerste zomerzegels met afbeeldingen van weide-vogels zijn namens de N.V.W.C. gekocht door Arie en Harry. Als Culemborg procentueel de meeste zomerzegels van Gelderland verkoopt, krijgt de N.V.W.C. een flinke buidel geld.
- Gerard vraagt wie in overleg met Josh, de nestkasten-verzorging in de Plantage wil overnemen. Peter en Marcel gaan nog deze week aan het werk. Voor de organisatie van de wintervoeding wordt een vervanger van Hans gezocht, hij is nl. naar Utrecht verhuisd. Harry is coördinator padden-werggroep. Deze wijzigingen moeten nog op het voorblad van de Hak-al.
- Tom heeft een brief uit Wageningen ontvangen, waarin gevraagd wordt naar gegevens over kokmeeuwen-kolonies. Deze zijn niet in ons gebied en Tom zal dit verder afhandelen.
- Arie vindt de laatste Hak-al een hele goeie. Prima voor een amateurtje! De hele vergadering is het hiermede eens.
- Kars verzoekt diegene, die de laatste koffie, suiker of koffiemelk opmaakt, voor een volgende bijeenkomst nieuw te halen. Zodat op de eerstvolgende maandelijkse vergadering, 21 mei a.s., weer een lekker bakkie gezet kan worden. Want met een verse kop koffie worden de maandelijkse vergaderingen nog beter en gezelliger.

Han Jansen

Ereprijs

EEN NIEUWE WERKGROEP.....!!

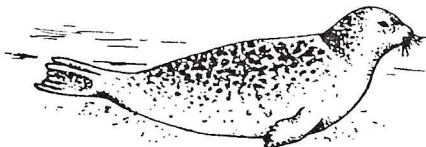
Het aantal werkgroepen binnen de N.V.W.C. is sinds kort uitgebreid met een nieuwe werkgroep, een zoogdierenwerkgroep!

Tezamen met Berbera v.d. Vate, Robert v.d. Most, Nico Peek, Henk Vennix, Marcel v.d. Tol, Peter Berkien, Marcel van Dord en Jandirk Kievit, wil ik mij bezig gaan houden met een nader onderzoek naar het voorkomen van landzoogdieren rond Culemborg.

Het ligt in de bedoeling in de jaren 1985 en 1986, met de steun van de Veldwerkgroep van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, een onderzoek te gaan houden naar de populatie-dichtheid van het reewild in de Regulieren en het Beesdse Veld.

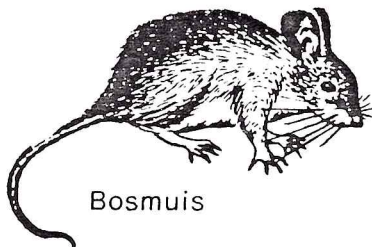
Tevens zullen wij trachten in het najaar van 1985 en 1986 een inzicht te krijgen in het aantal muizensoorten in de bovengenoemde terreinen.

Over de ervaringen van de Zoogdierenwerkgroep, houd ik u uiteraard graag op de hoogte.

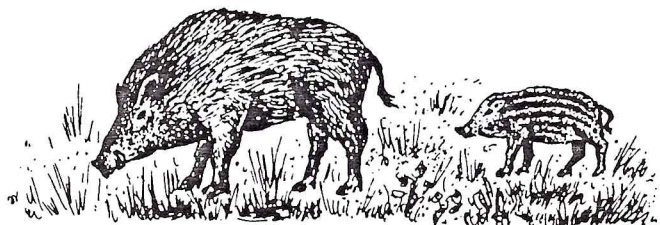

Zeehond

Gerard van Ruiten
Coördinator Zoogdierenwerkgroep

Bosmuis

Wild zwijn met jong

Beste knotters

Het afgelopen seizoen hebben we zo'n 140 bomen geknot. Er zaten wel heel wat kleine bij, maar je zou toch wel zeggen, dat we een goed seizoen achter de rug hebben.

Maar dat is eigenlijk niet zo. De gemiddelde opkomst per knotdag was rond-uit slecht. Als er 15 mensen waren was dat veel.

Ik had altijd begrepen dat het wilgen snoeien de "heilige koe" was van de N.V.W.C., maar dat was dit seizoen niet te merken.

Die paar mensen die er wel waren hebben kei- en keihard moeten werken. Erg bedankt daarvoor.

Al met al vonden wij dit resultaat geen reden om een gezellige slotavond te vieren.

Wel is het plan om een openingsavond te houden voor het komend seizoen, zodat we er weer met frisse moed en veel enthousiasme tegenaan kunnen.

Een heel fijne zomer en veel natuurplezier toegewenst.

Peter van der Ree

KNOTPLOEG

Omstreeks half zeven 's avonds hadden zich zo'n 12 nachtegalenliefhebbers gemeld bij 't Nonnetje voor de tocht naar één van de fraaiste gebieden in onze omgeving, het Langbroekerweteringgebied.

Via pont Beusichem, waar de capriolen van huis-, boeren- gier- en oeverzwaluw aanschouwd konden worden, bereikten we met een frisse noordoosten tegenbries het landgoed "Leeuwenburgh".

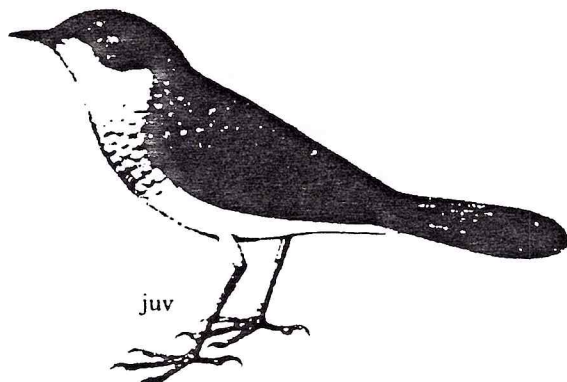
Op dit terrein werd ons pad gekruist door een egel, twee reegeiten, een reebok - een prachtige zesender in de overgang van het winter- naar het zomerkleed - en een aantal zangvogels, w.o. de goudvink. Nog maar nauwelijks hadden we de pedalen weer rondgedraaid of jawel hoor, even voor Langbroek hoorden we, zij het vrij kort, de eerste nachtegaal vanuit een griendje met veel ondergroei.

Vol verwachting reden we even later het landgoed "Sandenburg" binnen. In dit gebied, met veel loofstruweel, trokken twee nachtegalen alle registers open. De rijke, luide, diepe, opwellende en prachtige zang van deze qua uiterlijk, onopvallende zomergast overstemde het koor, gevormd door tjiftjaf, fitis, geelgors, vink, merel, zanglijster, tuinfluiter en zwartkop volledig.

Op de omringende velden deden drie reegeiten en een reebok zich tegoed aan de kruidenrijke gewassen, terwijl een buizerd alarmerend het bos uitvloog.

Tegen zonsondergang keerden elf excursiegangers voldaan huiswaarts. De twaalfde kon er maar niet genoeg van krijgen!

Met enige trots meldde hij (jawel, Evert) dat er niet twee, maar drie nachtegalen "Sandenburg" bevolken of

Nachtegal
Luscinia megarhynchos

Gerard van Ruiten
Harry v.d. Warenburg

Aanwezig: Paul van Veen, Gerard van Ruiten, Marcel van Dordt, Peter Berkien,
Marcel van der Tol, Berbera van de Vate.

1. Ingekomen en uitgaande stukken.

Er zijn deze maand geen stukken binnengekomen. De Vogelwerkgroep heeft ook geen stukken uit doen gaan.

2. Verslagen.

Het verslag van de voorjaarestrektellingen is klaar. De vergadering ging zich eensgezind te buiten aan de meest uiteenlopende superlatieven.

Klein, stevig, gemakkelijk te gebruiken, is het verslag van Tom zeker een standaardwerkje geworden op het gebied van de voorjaarestrektellingen.

3. Tellingen, inventarisaties.

- Ieder die fenologie waarnemingen heeft, wordt verzocht deze in te leveren bij Tom. Ditzelfde geldt voor de resterende gegevens van de kleine zwanentellingen.
- Over het verloop van de inventarisatie van de stad Culemborg valt nog weinig te zeggen. Verscheidene mensen zijn al een eind op weg, andere mensen weer niet.
- Het was de bedoeling dat we dit voorjaar enkele kleine gebiedjes rondom Culemborg, in de loop van de vorige jaren aangekocht door Staats Bosbeheer, zouden inventariseren. Staats Bosbeheer heeft echter nog steeds niet de nodige gegevens over deze gebiedjes opgestuurd, zodat het wel erg moeilijk wordt om er nog een zinnige inventarisatie uit te halen. De vergadering reageerde dan ook nogal benepen, zelfs een beetje stil, op de vraag van Tom wie er dit jaar de plasjes aan het einde van de Weidsteeg en het Ransuilenbosje wil inventariseren.
- De trektellingen leveren op het moment weinig gegevens op.
- Het verslag van de najaarstrektellingen van Marcel vordert gestaag.

4. Rondvraag.

- De openbare bibliotheek heeft gevraagd of wij gedurende de maand juni voor een tafel met wat informatie over de Vogelwacht en haar activiteiten zouden kunnen zorgen. Hier wordt voor gezorgd.

Berbera.

Trektellingen in de Redichemse Waard in het najaar van 1982.

Inleiding + deel 1.

In het najaar van 1982 hebben diverse culemborgse vogelaars trekvogels geteld in de Redichemse Waard bij Culemborg.

De gegevens die tijdens de trektellingen zijn genoteerd zijn inmiddels uitgewerkt. Het was de bedoeling dat deze gegevens in een apart verslag samengevat zouden worden, maar het leek ons wel aardig een gedeelte van de Hak-al te vullen met de resultaten van deze trektellingen, om zo een voorproefje te geven van het verslag van de trekvogeltellingen van het najaar van 1983 in welk jaar veel intensiever en regelmatigiger geteld is.

Wat houdt dat trekvogels tellen nu precies in?

Trekvogels tellen, betekent eigenlijk niets anders dan in een bepaald gebied een klapstoeltje neerzetten, plaats nemen op dat stoeltje en vervolgens de lucht afzoeken naar doortrekkende vogels.

Wanneer een waarnemer vindt, dat bepaalde vogels trekgedrag vertonen, dan worden van deze vogels achtereenvolgens de soort, het aantal exemplaren per waarneming en de trekrichting van de groep (een groep kan hier ook een alleenvliegend individu zijn) genoteerd.

Wanneer het veldwerk gedaan is, komt het bureauwerk. Dit bureauwerk is eigenlijk de meest tijdrovende factor bij het uitvoeren van systematische trektellingen. Dit is ook de reden, dat het zo lang geduurd heeft voordat er geschikte resultaten voorhanden waren.

Wat houdt dat bureauwerk in?

Allereerst worden de in het veld genoteerde waarnemingen per soort gerangschikt. Vervolgens worden de waarnemingen van een soort per decade en per trekrichting gerangschikt.

Een decade houdt een periode van 10 dagen in. Een kalendermaand bestaat uit drie decades, te beginnen bij de eerste van de maand. Wanneer een maand 31 dagen telt, dan krijgt de laatste decade 11 dagen toegewezen.

Nadat de waarnemingen als hierboven gerangschikt zijn, kunnen diverse berekeningen gemaakt worden.

De volgende berekeningen zijn voor dit mini-verslagje gemaakt en wel:

- a) het uurgemiddelde
- b) het uurgemiddelde per decade
- c) het aantal vogels per trekrichting
- d) de gemiddelde trekrichting
- e) de vektorgrootte van de gemiddelde trekrichting
- f) de significantiegrens van de vektorgrootte.

Toelichting bij de berekeningen

- a) Het uurgemiddelde betekent het totaal aantal waargenomen exemplaren van een soort gedurende de telperiode gedeeld door het totaal aantal teluren.
(= 243,11)
- b) Het uurgemiddelde per decade betekent het totaal aantal waargenomen exemplaren van een soort gedurende een bepaalde decade gedeeld door het totaal aantal teluren van die decade.

Met behulp van deze gegevens kan een doortrekverloop getekend worden, zoals in fig. 1. Bij de interpretatie van zo'n doortrekverloop moet wel bekend zijn hoeveel teluren er per decade gemaakt zijn. Hiervan is in onderstaande tabel een overzicht gegeven.

<u>decade</u>	<u>aantal teluren</u>	<u>teldata</u>
augustus 3	30,72	26, 28, 29, 30
september 1	4,15	02, 03, 05
september 2	38,37	11, 12, 18, 19, 20
september 3	38,42	21, 22, 23, 25, 26, 28, 30
oktober 1	27,78	01, 02, 03, 09, 10
oktober 2	43,08	13, 14, 16, 17, 18, 19
oktober 3	31,17	21, 22, 23, 24, 25, 27
november 1	17,92	01, 06, 07
november 2	5,75	13, 20
november 3	5,75	21, 27

Uit deze tabel blijkt, dat er in de eerste septemberdecade en in de laatste novemberdecade erg weinig geteld is. Dit betekent voor het doortrekverloop, dat er grote uitschieters voor kunnen komen zowel in positieve als in negatieve zin.

Een andere factor die bij de interpretatie van het doortrekverloop van belang is, is de verdeling van de teluren over de dag. Zo werd er in de eerste septemberdecade uitsluitend in de middaguren geteld, terwijl in de november decades voornamelijk in de ochtenduren werd geteld. De overige decades tonen een meer overeenkomstig telpatroon.

c) Het aantal vogels per trekrichting.

Dit spreekt uiteraard voor zich. Vermeldenswaardig is nog, dat de waarnemingen in 16 trekrichtingen opgedeeld kunnen worden.

d) De gemiddelde trekrichting wordt berekend met behulp van een statistische toets (toets van Rayleigh, $p = 0,05$).

De gemiddelde trekrichting wordt berekend door een optelling van vektoren die allen de lengte één hebben. Elke groep die in een bepaalde richting genoteerd is, stelt zo'n vektor voor. De richting van de vektor is dus overeenkomstig met de trekrichting van de groep. Met behulp van de goniometrie kunnen vektoren met willekeurige richting bij elkaar opgeteld worden. Hoe zo'n optelling in zijn werk gaat wil ik met enkele zeer eenvoudige voorbeelden toelichten.

Wanneer bijvoorbeeld twee groepen naar het oosten vliegend, zijn genoteerd dan krijgen wij door middel van optelling van vektoren een nieuwe vektor, die eveneens naar het oosten wijst en de lengte twee heeft.

Wanneer er bijvoorbeeld 1 groep naar het westen en 1 groep naar het zuiden genoteerd is, dan krijgen we een nieuwe vektor die naar het zuid-westen wijst en (met behulp van de stelling van pythagoras) een lengte van $\sqrt{2}$ heeft.

Het resultaat van dergelijke optellingen levert tenslotte een vektor op, die naar een bepaalde gemiddelde richting wijst en die een lengte heeft die afhankelijk is van het aantal vektoren waaruit de nieuwe vektor is samengesteld en afhankelijk van de gerichtheid van de trek.

De gemiddelde trekrichting wordt weergegeven in graden waarbij het noorden 0 graden wordt genoemd, het oosten 90 graden, het zuiden 180 graden en het westen 270 graden. De tussenliggende richtingen kunnen zo eenvoudig bepaald worden. Het symbool voor de gemiddelde trekrichting is \underline{a} .

e) De vektorgrootte van de gemiddelde trekrichting. In het voorgaande heb ik al gesproken over de lengte van de vektor die uitgerekend is.

De lengte was afhankelijk van het aantal vektoren waaruit de nieuwe vektor was samengesteld (en dus ook van het aantal groepen; voor vektor kan dus ook groep gelezen worden) en afhankelijk van de gerichtheid van de trek. Om die gerichtheid van de trek tussen de soorten onderling en in de loop der jaren te kunnen vergelijken, moet de lengte van de vektor of de vektorgrootte onafhankelijk van het aantal groepen zijn.

Dit kan eenvoudig bereikt worden door de lengte van de nieuwe vektor te delen door het totaal aantal groepen waaruit de nieuwe vektor is samengesteld. De vektorgrootte zal dan altijd een getal zijn, dat tussen nul en één in ligt. Wanneer de vektorgrootte naar 1 nadert is de trek sterk gericht (denk maar aan 10 groepen die allen naar het zuidwesten vlogen, de vektorgrootte zal dan gelijk aan één zijn).

Wanneer deze vektorgrootte naar nul nadert is er sprake van niet of nauwelijks gerichte trek (er is bijv. in elke richting één groep genoteerd).

- f) Met de significantiegrens van de vektorgrootte zijn we bijna bij het einde van dit moeilijke verhaal aangekomen. Die significantiegrens is een getal, dat afhankelijk is van het aantal groepen. Wanneer die significantiegrens, die evenals de vektorgrootte tussen nul en één ligt, door de vektorgrootte wordt overschreden, dan kan je vrij vertaald met vrij grote zekerheid van gerichte trek spreken.

Wanneer dit niet het geval is, dan kan deze uitspraak niet gedaan worden. Zoals al eerder opgemerkt, is deze significantiegrens afhankelijk van het aantal groepen, wanneer het aantal groepen klein is, kan de significantiegrens niet meer berekend worden, daarom hebben wij om rekentechnische redenen deze berekeningen alleen uitgevoerd als het aantal groepen waarvan een richting genoteerd was groter dan of gelijk was aan 15.

Alle berekeningen c/f zijn tesamen in één grafiek aangebracht.

Figuur 2 is een voorbeeld van zo'n grafiek. Wij zien een cirkel met een straal van 1 cm. Aan de buitenkant van de cirkel wordt met behulp van balkjes aangegeven in welke richtingen de groepen vlogen. De lengte van die balkjes komt overeen met het aantal groepen dat in die richting is waargenomen.

Wanneer het aantal groepen dat in een bepaalde richting is waargenomen, te klein is om getekend te worden, dan wordt dat in de figuur met behulp van een kleine punt aangegeven.

In de cirkel zien we vaak een kleinere cirkel getekend. De straal van deze cirkel komt overeen met de significantiegrens van de vektorgrootte (symbool r_s). Verder zien we in de cirkel een balkje getekend dat wijst in de richting van de gemiddelde trekrichting. De lengte van dit balkje komt overeen met de vektorgrootte van de gemiddelde trekrichting.

Zo kunnen we dus in één oogopslag zien in welke richtingen de vogels vlogen, wat ongeveer de gemiddelde trekrichting was en in hoeverre de trek gericht was. (Het noorden wijst uiteraard naar de bovenzijde van de bladzijde).

We keren nu weer een beetje tot de werkelijkheid terug en gaan ons echt met trekvogels bezig houden.

De volgende keer zal ik nog wat informatie over de telpost verschaffen.

Fuut (*Podiceps cristatus*)

Er werden in totaal 6 exemplaren trekkend genoteerd nl.:

28.08 5 exemplaren vliegend stroomafwaarts

25.09 1 exemplaar stroomopwaarts.

Duidelijke trek van deze vogels wordt vrijwel nooit waargenomen, hoewel sommige waarnemers het toch aandurfd en deze exemplaren te noteren.

Stormvogeltje (*Hydrobates pelagicus*)

Op 23 oktober werd deze zeldzame vogel waargenomen. Het stroomafwaarts vliegende exemplaar was overigens ca. 45 minuten eerder bij Zoelen waargenomen.

Deze waarneming betekende de tweede waarneming voor het rivierengebied.

(Vogels van de Grote Rivieren, 1979).

Aalscholver (*Phalacrocorax carbo*)

De eerste soort waarvoor het de moeite loonde grafieken te tekenen.

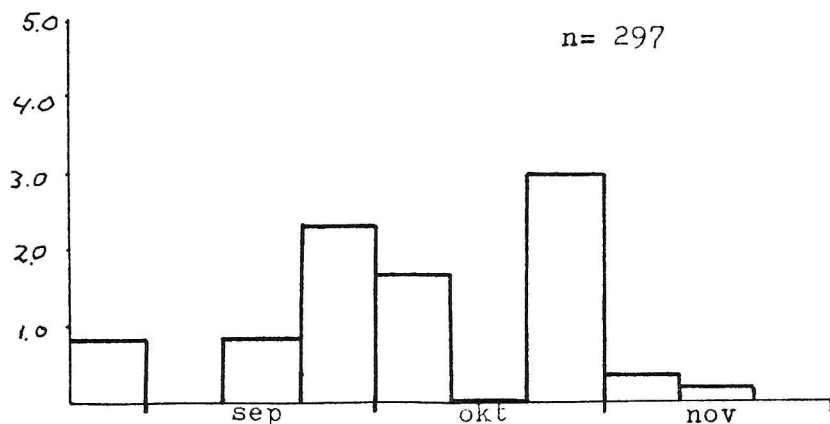

fig. 1 doortrekverloop van de Aalscholver

Het doortrekverloop van deze soort laat twee duidelijke pieken zien en wel in de 3de septemberdecade en in de 3de oktoberdecade.

Totaal werden er 297 exemplaren waargenomen (het uurgemiddelde is dus 1,22).

Wanneer wij de grafiek met de trekrichtingen bekijken (fig.2) blijkt de trek zich voornamelijk in oostelijke en westelijke richting plaats te vinden. Dit is echter beslist niet de realiteit en daarmee hebben wij direkt het nadeel van de gevolgde rekenmethode aangestipt. De grafiek heeft namelijk betrekking op het aantal groepen Aalscholwers.

N = 28

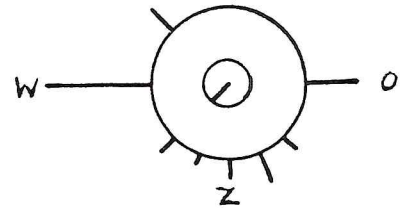

fig. 2 trekverdeling van de Aalscholwer

Wanneer wij de grafiek van het aantal exemplaren Aalscholwers nemen, zal blijken, dat de grafiek een duidelijke piek naar het zuiden vertoont en is het effect van de oostelijke en westelijke richting vrijwel nihil. Echter om de statistiek te kunnen gebruiken moet er met groepen gerekend worden. Daarom hebben wij bij het samenstellen van deze grafiek consequent het aantal groepen gebruikt.

Blauwe reiger (Ardea cinerea)

Het doortrekverloop (fig.3) van de Blauwe reiger is tamelijk grillig. Dit staat waarschijnlijk onder invloed van het ontbreken van voldoende teluren in de eerste septemberdecade en verder zijn twee waarnemingen verantwoordelijk voor de pieken eind augustus en eind september nl.:

26.08 11 exemplaren richting zuidoost

30.09 9 exemplaren richting west

Deze 20 exemplaren hebben een groot aandeel in het uiteindelijke totaal van 47 exemplaren (uurgemiddelde: 0,19).

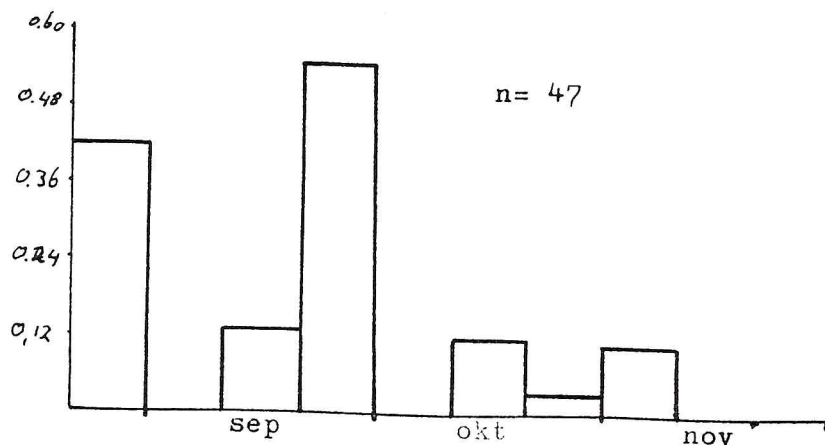

fig. 3 doortrekverloop van de Blauwe reiger

N = 13

Uit fig. 4 blijkt dat de gemiddelde trekrichting tussen ZZW en ZW lag, en dat de trek nogal verspreid over de windrichtingen plaatsvond.

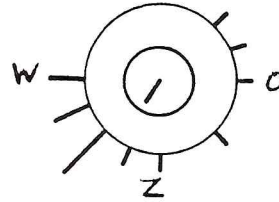

fig. 4 trekverdeling van de Blauwe reiger

Purperreiger (Ardea purpurea)

Een naar het westen trekkend adult exemplaar werd waargenomen op 28.08.

Lepelaar (Platalea leucorodia)

Op 11 september werd rond 11.00 uur een adult exemplaar gezien, dat komend vanuit het noordoosten de Lek in zuidoostelijke richting ging volgen. Interessant is het feit, dat op een telpost bij Driebergen (ten noordoosten van onze telpost) een half uur eerder een Lepelaar naar het zuidwesten trekkend werd waargenomen. Dit is ongetwijfeld hetzelfde exemplaar geweest (mondelijke mededeling Herman v.d. Bijtel).

Wilde eend (Anas platyrhynchos)

In totaal werden 346 exemplaren trekkend waargenomen. Dit levert een uurgemiddelde op van 1,42.

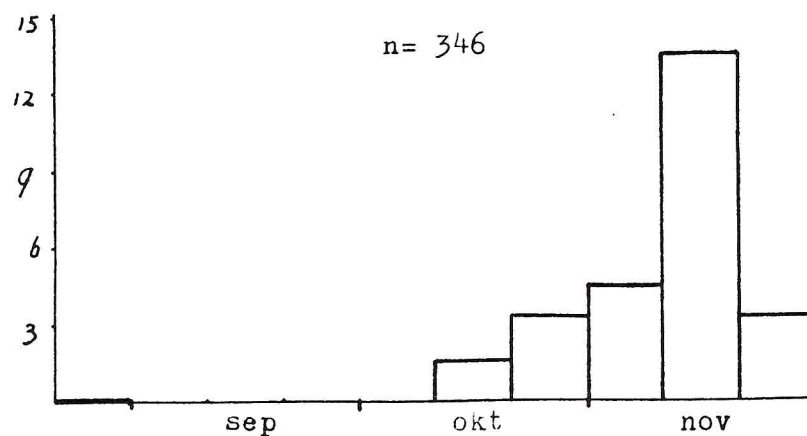

fig. 5 doortrekverloop van de Wilde eend

Het doortrekverloop kent een fraaie opstijgende lijn, echter werd het grootste aantal exemplaren in de derde oktoberdecade waargenomen.

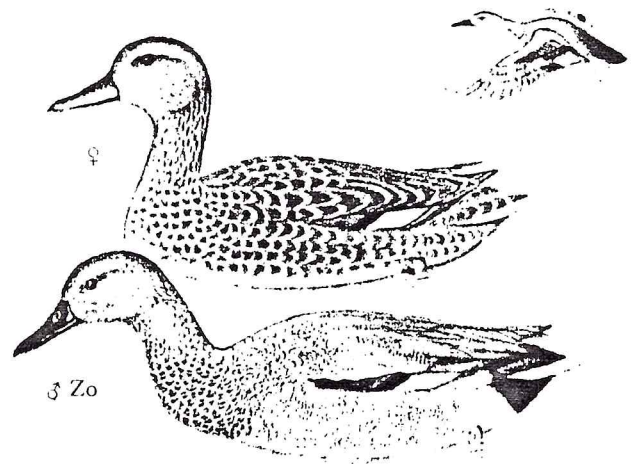
De stijgende lijn kan veroorzaakt zijn, doordat het aantal teluren in de laatste drie decades erg laag was.

Wintertaling (Anas crecca)

Een enkele keer heeft een teller het aangedurfd deze soort te noteren. In totaal zijn er 35 exemplaren (met een uurgemiddelde van 0,19) waargenomen verdeeld over 7 waarnemingen. De waarnemingen betroffen groepen met uiteenlopende trekrichtingen.

Krakeend (Anas strepera)

Op 19 oktober werd een op grote hoogte overtrekkend exemplaar waargenomen trekkend naar ZZW. Een vrijwel unieke waarneming, daar tot dusver de waarnemingen beperkt bleven tot pleisterende exemplaren en enkele rondvliegende individuen.

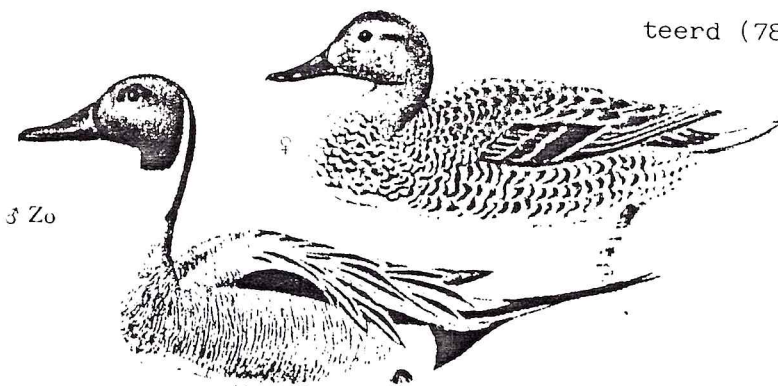
Smient (Anas penelope)

Hoewel van deze soort 135 exemplaren werden waargenomen zullen de waarnemingen niet met grafieken toegelicht worden.

De trek beperkt zich voornamelijk tot trek langs de rivier. 95% van het totaal werd stroomopwaarts of stroomafwaarts genoteerd, waarvan het merendeel stroomafwaarts vloog.

Pijlstaart (Anas acuta)

In totaal zijn er 64 exemplaren waargenomen. (uurgemiddelde 0,26). De soort werd vooral in de tweede oktoberdecade veel waargenomen. (50 exemplaren). Het merendeel van de exemplaren werd in westelijke richting genoteerd (78%).

Slobeend (Anas clypeata)

De Slobeendentrek was dit najaar tamelijk spectaculair. Er werden maar liefst 319 exemplaren genoteerd, zodat het uurgemiddelde 1,32 bedraagt.

De trek van deze soort speelt zich af tussen de derde septemberdecade en de tweede novemberdecade met een piek in de tweede oktoberdecade.

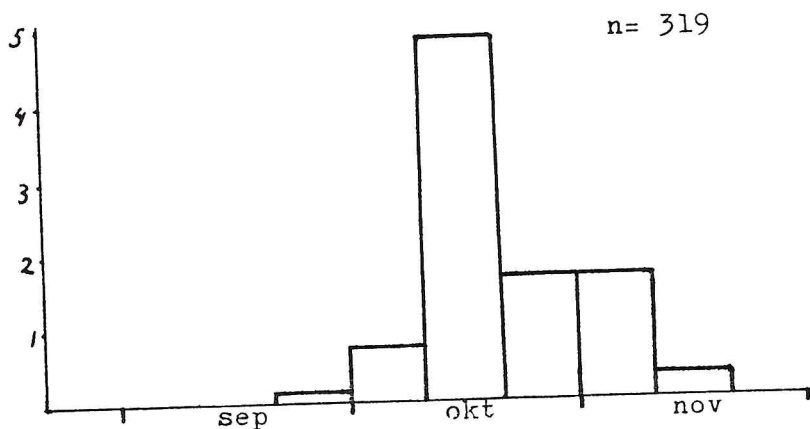

fig. 6 doortrekverloop van de Slobeend

De trek van de Slobeend vindt voornamelijk plaats op grotere hoogte. Daarbij wordt de rivierloop van de Lek gevolgd. Dit heeft een duidelijk gerichte trek naar het oosten tot gevolg.

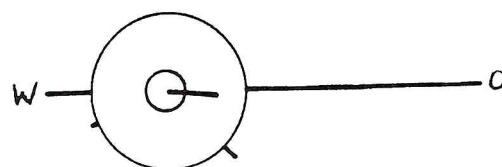
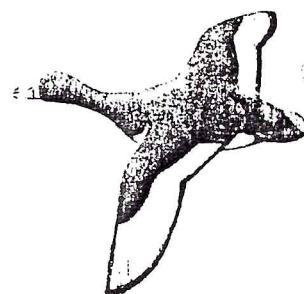
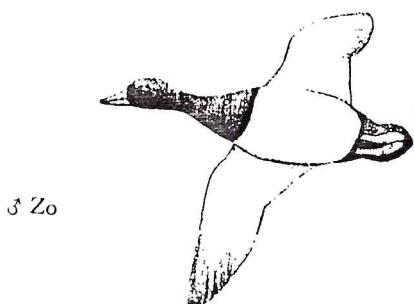

fig. 7 trekverdeling van de Slobeend

Kuifeend (Aythya fuligula)

Hoewel minder talrijk dan de Slobeend was er ook sprake van een flinke trek van de Kuifeend. De doortrek kent een sterke piek in de derde novemberdecade, hoewel dit veroorzaakt kan zijn door het geringe aantal teluren.

Net als bij de Slobeend is sprake van een duidelijke riviertrek. Totaal 112 exemplaren; uurgemiddelde 0,46.

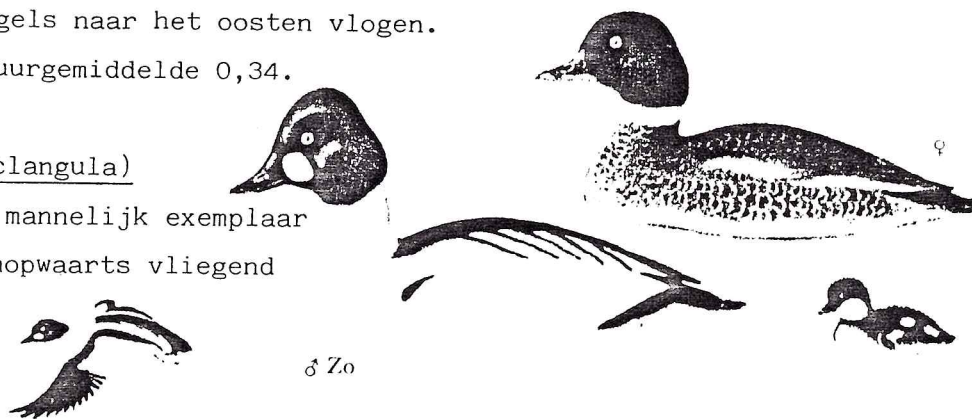
Tafeleend (Aythya ferina)

Net als bij de Slobeend en de Kuifeend is er bij de Tafeleend sprake van riviertrek. Echter bij de Tafeleend werden evenveel groepen naar het westen als naar het oosten genoteerd. Opvallend is dat voor de tweede oktoberdecade alle vogels naar het westen vliegend genoteerd werden en na de tweede oktoberdecade de vogels naar het oosten vlogen.

Totaal 83 exemplaren; uurgemiddelde 0,34.

Brilduiker (Bucephale clangula)

Op 6 november werd een mannelijk exemplaar waargenomen, dat stroomopwaarts vliegend de winter aankondigde.

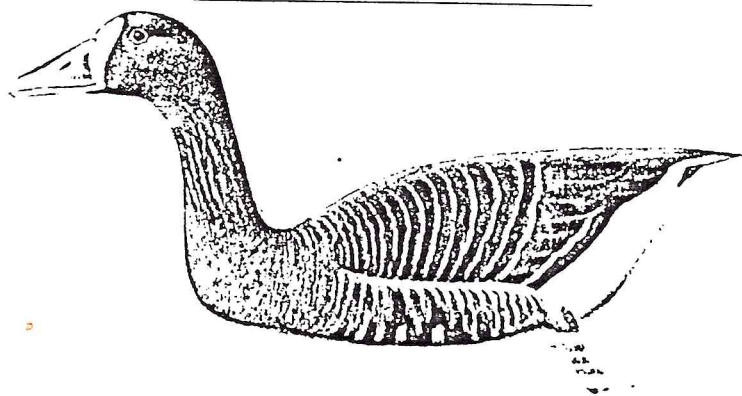
Grote zaagbek (Mergus merganser)

Eveneens op 6 november werd een paartje van deze soort, vliegend stroomopwaarts, genoteerd.

Bergeend (Tadorna tadorna)

Op 29 augustus vloog een adult exemplaar naar het westen.

Grauwe gans (Anser anser)

In tegenstelling tot het najaar van 1981 werd de Grauwe gans niet al te massaal waargenomen (ca. 2500 exemplaren tegen 610 exemplaren (uurgemiddelde 2,52)). De topdag voor de Grauwe Gans was 24 oktober. Toen werden tussen 12.00 en 15.30 uur 391 op zeer grote hoogte vliegende exemplaren waargenomen.

Overigens werden de andere exemplaren uitsluitend in de vroege ochtend waargenomen. Het doortrekverloop (in zoverre er van een verloop gesproken kan worden) kent twee pieken. Eén in de derde oktoberdecade en één in de tweede novemberdecade.

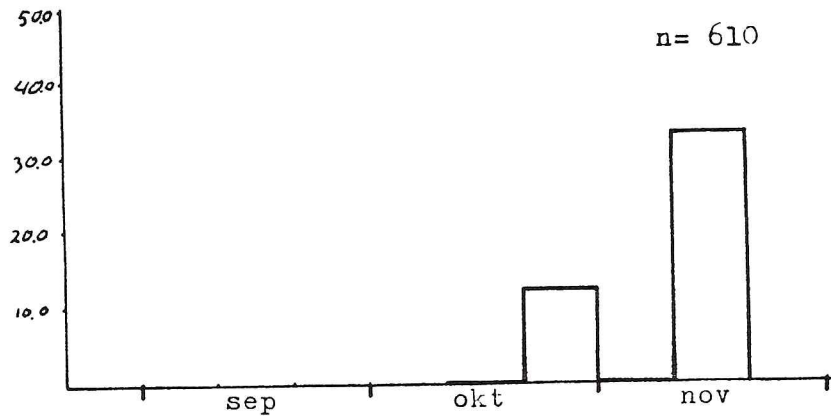

fig. 8 doortrekverloop van de Grauwe gans

De gemiddelde trekrichting ligt tussen ZZW en ZW. De gerichtheid van de trek is ruim significant.

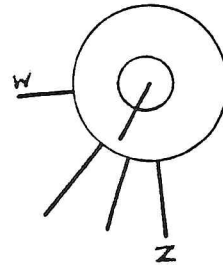

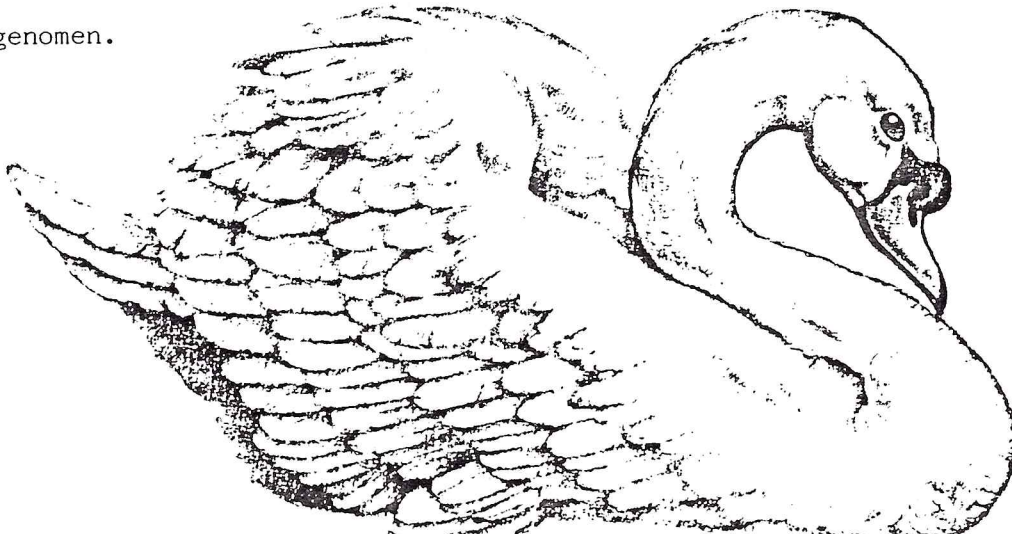
fig. 9 trekverdeling van de Grauwe gans

Rietgans (Anser fabalis)

Op 5 november een waarneming van 4 exemplaren vliegend naar ZZ0.

Knobbelzwaan (Cygnus olor)

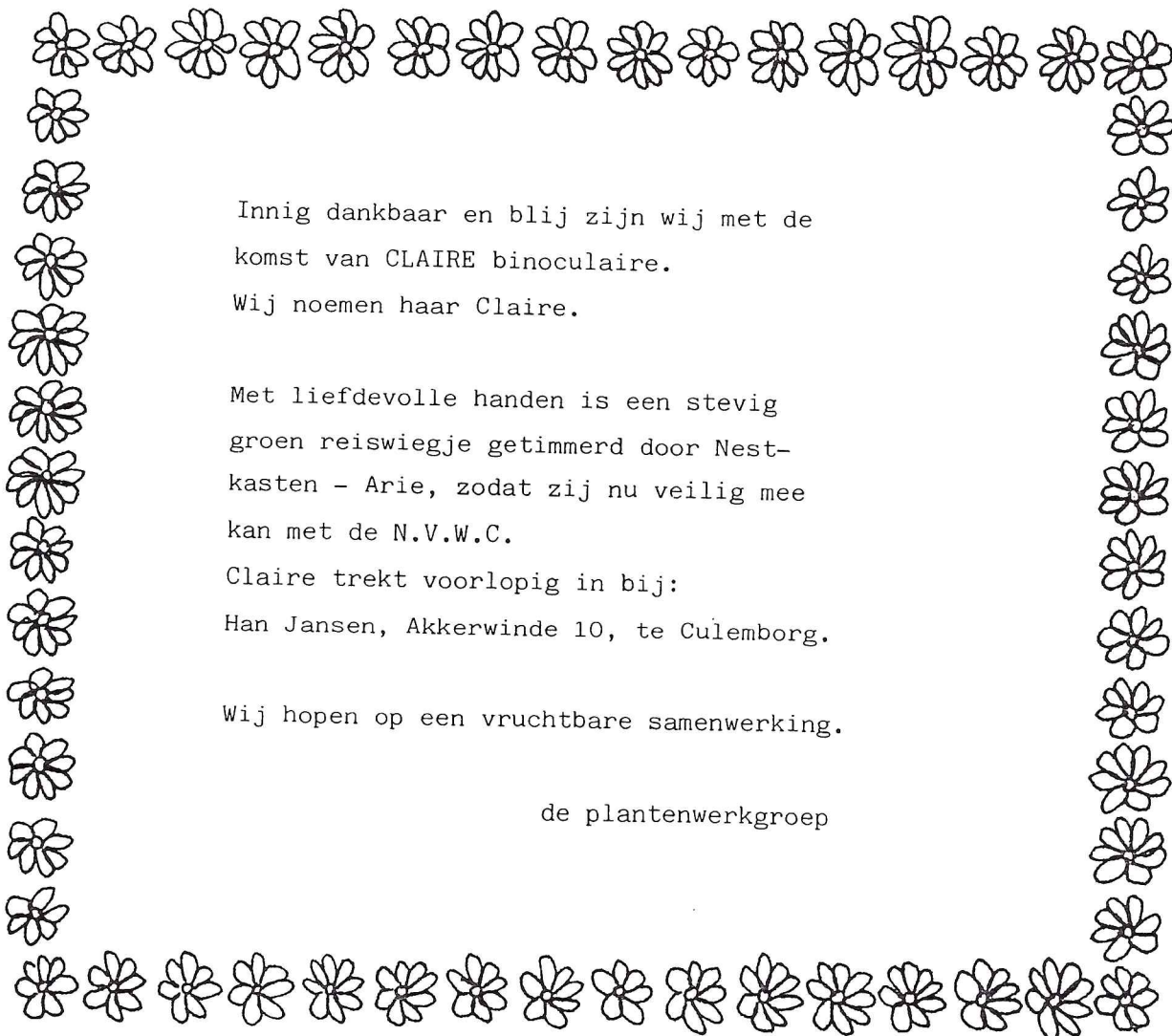
Op 6 november werden 7 exemplaren van deze soort vliegend naar het noordoosten waargenomen.

Kleine zwaan (Cygnus bewickii)

In totaal werden 29 exemplaren van deze soort trekkend waargenomen. De eersten werden op 21 oktober gezien, het betrof toen een waarneming van 2 adulte vogels vliegend naar WZW. In de eerste novemberdecade werden er 18 gezien in 3 groepen, allen stroomopwaarts, en in de derde novemberdecade nog eens 9 exemplaren.

Dit doet vermoeden, dat de Kleine zwaan de rivier als trekbaan gebruikt.

Innig dankbaar en blij zijn wij met de
komst van CLAIRE binoculaire.
Wij noemen haar Claire.

Met liefdevolle handen is een stevig
groen reiswiegje getimmerd door Nest-
kasten - Arie, zodat zij nu veilig mee
kan met de N.V.W.C.

Claire trekt voorlopig in bij:
Han Jansen, Akkerwinde 10, te Culemborg.

Wij hopen op een vruchtbare samenwerking.

de plantenwerkgroep

Aanwezig: Harry v.d. Warenburg, Marcel v.d. Tol, Gerard van Ruiten, Suzanne van Veen, Han Jansen, Arie v.d. Ham, Paul v.d. Sluis, Tom Kompier, Marcel van Dordt, Frans Waroux.

Ingekomen stukken.

- Twee uitgaven van "Lo Strillozzo", gaan door naar Leo v.d. Kooij.
- Uitgave van Stichting Mondiaal Alternatief, door naar Vogelwerkgroep.
- Uitgave van het S.O.V.O.N., door naar Vogelwerkgroep.
- Ornithologische Catalogus, door naar Vogelwerkgroep.
- Verslag kramsvogelonderzoek door het R.I.N., door naar Vogelwerkgroep.
- Brief van Gemeente Culemborg over toekenning van subsidie voor 1984.
- Adreswijziging van Chris Kalden: nieuw adres:
Esdoornstraat 1, 2803 TE Gouda.
Misschien leuk om eens een kaartje te sturen of aan te gaan!
- Toewijzing van het Geldersch Landschap om zich in de Regulieren buiten de paden te mogen begeven ten behoeve van veldbiologisch onderzoek en inventarisatiewerk.

Uitgaande stukken.

Planteninventarisatie van Mariënwaard 1981 toegezonden aan Laura van Deyl i.v.m. een kursusprojekt van het I.V.N.

Zoogdierenwerkgroep.

Gerard van Ruiten heeft het initiatief genomen deze werkgroep op te richten. Zie artikel elders in deze Hak-al. Bovendien heeft de N.V.W.C. een abonnement genomen op het periodiek "LUTRA", hetgeen specifiek over zoogdieren handelt.

Jubileumkommissie 10-jarig bestaan in 1985.

Deze commissie komt vóór de grote vakantie nog eenmaal bij elkaar om in grote lijnen aan dit aanstaande jubileum gestalte te geven. Tot nu toe hebben zitting in deze commissie: Tom Kompier, Harry v.d. Warenburg, Lucy en Paul v.d. Sluis, Suzanne van Veen, Leo v.d. Kooij, Marcel v.d. Tol onder "voorzitterschap" van Kars Veling. Eventuele suggesties of ideeën kunnen worden doorgegeven aan de commissieleden. T.a.v. de eventueel uit te geven bijzondere jubileumuitgave zal Han Jansen contact opnemen met Wim Rubers.

Stichting Zomerfeesten.

Er zal n.a.v. een publikatie in de Culemborgse Courant een aanvraagformulier worden aangevraagd. Voorgesteld wordt subsidie te vragen voor het verhoogde huurbedrag van het Nonnetje, en voor de eventueel uit te geven bijzondere jubileumuitgave. Tevens zal melding worden gemaakt van de mogelijke huisvesting in het voormalige ketelhuis op Terweyde en maar de mate waarin op een eventuele subsidie te dien aanzien kan worden gerekend.

Avondvierdaagse.

Om als groep te mogen deelnemen aan dit evenement dient zich nog één persoon te melden. Paul v.d. Sluis zal zich inzetten deze persoon te vinden.

Braderie 1984.

De mogelijkheid bestaat dat wij dit jaar als N.V.W.C. weer deelnemer zijn aan de Braderie. Het hoofdthema zal zijn: "Het Paddenprojekt". Een aantal plannen hieromtrent staan al op papier.

Enquête onder de leden.

De kortgeleden gehouden enquête onder alle leden is inmiddels uitgewerkt. (Zie hiervan het artikel in deze Hak-al). Op de eerstkomende vergadering wordt de uitslag van deze enquête zowel als de resultaten/suggesties/opmerkingen besproken en als agendapunt op de vergadering vermeld. Gesteld wordt dat de respons - 73 ingeleverde formulieren - zeer goed is.

Vogelwerkgroep.

Het drukke seizoen is voor wat de Vogelwerkgroep betreft grotendeels voorbij. In de eerstvolgende vergadering van de groep zullen met name de activiteiten voor het nieuwe seizoen worden doorgesproken. Het doorkomen van de diverse informatiegegevens op de juiste plaats gaat stroef en belemmert in hoge mate een vlot verloop in de verwerking van deze gegevens. Dit zal binnen de Vogelwerkgroep zelf worden opgelost. Getracht zal worden tellingen via één of twee personen te coördineren.

Klubhuis/ketelhuis.

Indien het ketelhuis t.z.t. het onderkomen gaat worden van de N.V.W.C. en de Ziekemomroep zal dit verbouwd moeten worden. De benodigde financiën hiervoor zullen door een aantal externe bronnen/fondsen op tafel moeten komen omdat beide verenigingen niet over de benodigde middelen beschikken. Uitgangspunt zal zijn dat e.e.a. zo goedkoop en sober mogelijk zal moeten worden uitgevoerd.

Tichelterrein Buren.

Tom Kompier voert hier een vegetatief structuuronderzoek uit. Bovendien onderzoekt hij wat de invloed is op de vegetatie (begroeiing) door de aanwezigheid van 14 stuks hooglandse schapen en 5 stuks jongvee.

Trektellingen voorjaar 1984.

Deze tellingen zijn inmiddels beëindigd en de verzamelde gegevens worden uitgewerkt. Recent is ook het Trektellingenverslag van 1983 uitgekomen. Gezien de grote problemen welke ontstaan bij de produktie van deze verslagen binnen de N.V.W.C. zullen nieuwe verslagen in principe bij Staatsbosbeheer worden aangeboden om in verslagvorm te kunnen verschijnen.

Door Tom zullen adressen worden opgegeven waarheen deze verslagen verzonden zullen worden.

Het ekskursieprogramma als vermeld in de april-uitgave blijft gehandhaafd, met alleen enkele aanvullingen i.v.m. de plantenkursus.

Rondvraag.

Bij Gispen staan nog steeds twee schuifdeurkasten welke door de N.V.W.C. zijn aangekocht. Voorlopig moeten deze kasten ergens worden opgeslagen (zijn gedemonsteerd). Heeft u ergens een gaatje dan even een berichtje aan Gerard van Ruiten. Marcel van der Tol wilde toch nog kwijt dat hij de discussie over de te vervaardigen verslagen zeer zinvol vond.

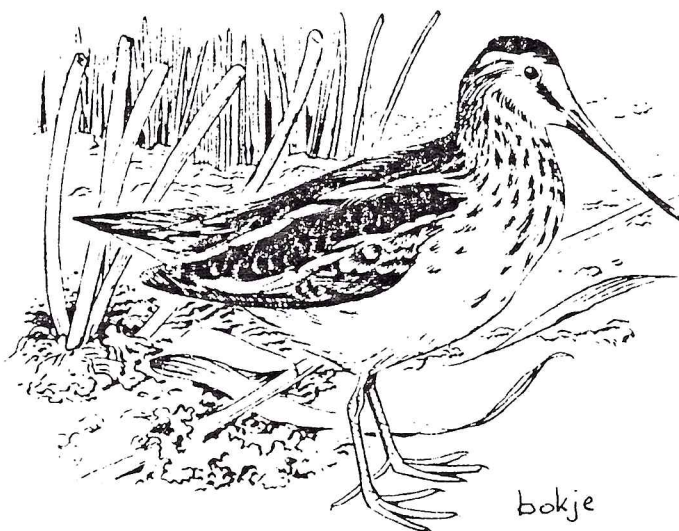
Han Jansen informeerde of zich inmiddels nog nieuwe kandidaten voor de plantenkursus - via de giro - hadden opgegeven. Alle aanmeldingen zullen worden doorgegeven.

Emil Spithoven had gevraagd of de N.V.W.C. in het aankomende winterseizoen een avond zou kunnen verzorgen voor de bejaarden in het verzorgingstehuis Beatrixhof. Dit zal geregeld worden.

Daarna verstrekt Han nog de nodige informatie m.b.t. het Hemelvaartsdagkamp.

Tom Kompier meldt dat de nestkasten in de Plantage zullen worden gecontroleerd, schoongemaakt en eventueel gerepareerd door Marcel van Dorcht en Peter Berkien. Deze werkzaamheden worden overgenomen van Joss Schuurman.

Frans Waroux.

Zomertijd

Zondag 25 maart 1984. Een strak blauwe hemel welft zich over een nog niet uitgeslapen Culemborg. Wat een verrassing na de grauwe guurheid van gisteren met nog een flinke hagelbui toe.

Het voorjaar leek een verre droom. Vandaag op de eerste dag van de zomertijd lokt, wat zeg ik, lonkt het nieuwe voorjaar onweerstaanbaar.

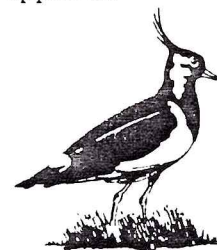
Na de koffie houd ik het niet meer uit. Ik moet weg uit de beknelling van dak en muren de van zonlicht trillende lucht in, fris alsof de wereld pas geschapen is.

Richting Lekdijk gaat het op de fiets. Daar zal ik ze zeker vinden onze lenteherauten, de kieviten, de grutto's en wat nog meer.

Terwijl ik met mijn fiets tegen de zwaartekracht worstel op het stukje weg aan het einde van het Bakelbos, recht de blauwe lucht in, zie ik een plukje eenden hoog westwaarts vliegen. De helling staat niet toe de kijker in de aanslag te nemen. Smienten? Op de dijk waaiert het uitzicht breed uit.

De Lazaruswaard vertoont geen spoor meer van het hoge water van februari. Hier en daar ligt nog wat aanspoelsel tegen de dijkvoet. Daar trippelen een paar kieviten. Aan de overkant dwarrelt een hele groep.

Een leeuwerik tiereliert. Laag over de rivier vliegt een grote donkere vogel. In de kijker gevangen, laat de aalscholver zijn mooie witte broedvlek duidelijk zien. Hij klimt nu snel omhoog en beschrijft een wijde kring, zwarte kras op hemelsblauw. Vol levenslust laat hij zich in wijde kringen drijven, af en toe snel klapperend met zijn vleugels. Twee soortgenoten komen in het beeld en gezamenlijk spiralen ze al hoger en hoger de richting van Wijk bij Duurstede op.

Kievit

Vreemd, zoiets heb ik bij aalscholvers nog niet eerder waargenomen.

Bij de knik in de dijk vlak bij de Pikse Bogert knallen twee holenduiven uit een knotwilg. Een waterhoentje doet het wat rustiger aan. Staartwippend kuiert hij knikkend op de dekking af.

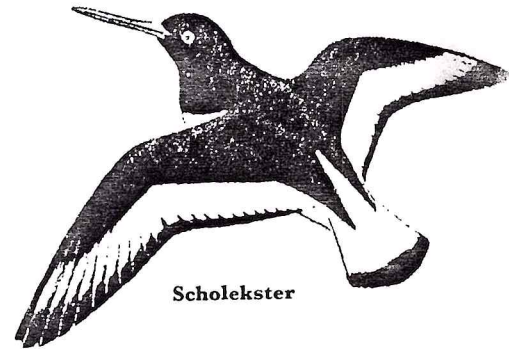
Wat zijn er deze winter overal veel waterhoentjes!

Over de put van Hussen scheren twee torenvalken, een paartje. Dankzij Arie is hun nestkast al gespreid.

De Redichemse Waard biedt zoals we helaas gewend geraakt zijn, een weinig verheffende aanblik. Versgestorte grond en enorme puinhopen verpesten de aanblik. Een nieuwe fraaiigheid verhoogt het effect van verloedering. Een omgekeerde verroeste container verspert de oprit naar de afgraving. Even verderop bij de afslag naar de Achterweg zakt smerige grond en puin de dijkhelling af.

Helaas volgt nog een schok, de hoogstamboomgaard bij de Bol is geveld. Zullen we nog op tijd zijn om de laatste hoogstamappel tot monument te verklaren? Of zal dat dan net zo'n monument worden als waarmee de oude spoorbrug is geeerd, een brok op een voetstuk.

Snel probeer ik deze nare indrukken te vergeten. De vogels zullen mij daarbij helpen. Bij de volgende knik in de dijk zie ik een stuk of tien schol-eksters en wat grutto's aan de rivieroever staan. Zij zijn nog zwijgzaam evenals de tafeleendjes en de meerkoeten in de stroom. Duidelijk kun je zien dat de meerkoeten in meerderheid al gepaard zijn. Nu komt het beste stuk van de Uiterwaard. Altijd levert het ondergelopen griendje bij de notebomen wel wat op.

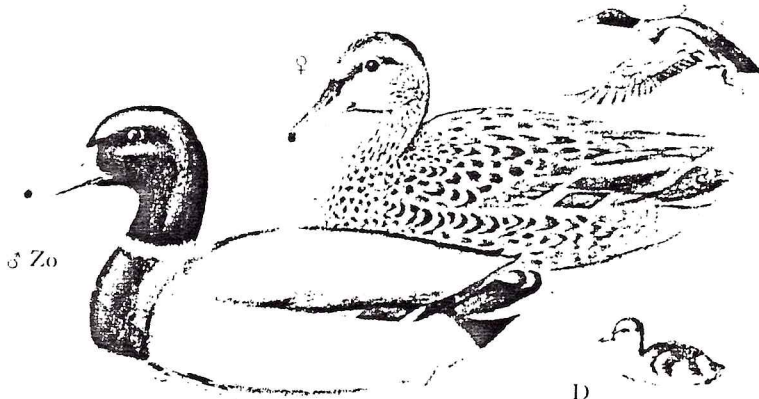

Scholekster

Ook nu weer, een dodaarsje scharrelt tussen de halfverdrongen takken, dan weer onder, dan weer boven water, maar altijd tussen takken. Hij begint al in broedkleed te komen. Zou er een broedgeval inzitten? Iets om voorzichtig in de gaten te houden!

Op de plas dobberen naast de alom tegenwoordige wilde eenden en meerkoeten enkele kuifeendjes. Even verder staat het programma voorjaarsklanken op het toppunt van volume.

Grutto's, kieviten, leeuwerik, graspieper, witte kwikstaart, ze roepen, tierelieren en fluiten om het hardst.

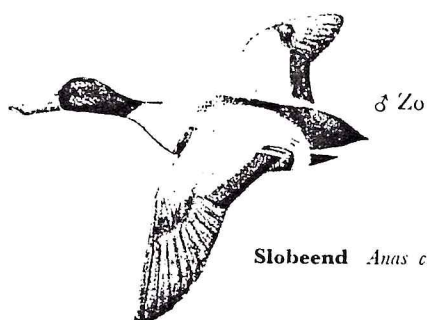

Wilde eend
Anas platyrhynchos

Welk juichend geluid mengt zich nu in het koor?

"Tjude lu de lu de lu de ludeludelude"

De tureluur strooit zijn voorjaarsdronken klanken in het rond. Waar zou die zitten? Ha, daar loopt een steltloperkje langs het water, gehaast en driftig pikkend. Maar dat is toch geen tureluur, die bruingeschubde bovenkant. Dat moet dus een kempiaan zijn. Zijn feestkraag bewaart hij kenmerklijk nog voor later.

Langs een sloot zitten statig in hun beste bruine vest met witte boord de woerdjes van de slobeend. Ook hun bescheidener uitgedoste dames zijn van de partij. Het zijn drie paartjes. Daarbij nog drie smienten. Wat een kleurenfeest in dit felle zonlicht. Groen en paars glimmen de kievitrukken.

Plotseling kretsj, kretsj, schieten een paar watersnippen de lucht aan flarden. Snel duiken ze weer en zijn deze meesters der verdwijnkunst als door de grond opgeslokt. Toch als je goed speurt, onthult een wat afwijkend patroon tussen gras en aanspoelsel de vorm van een watersnip.

Waren hier vorige week ook zomertalingen gezien?

Nog maar eens goed alles overzien. Helaas, hoe ik mijn ogen ook inspan, de fraaie eendjes laten verstek gaan.

Wat verderop is nog een geschikte plek. Daar ligt een ondiepe plas, die ik altijd met meerkoeten in verband breng. Vorig jaar lagen hier hun nesten als verzonken bergen in de oceaan. Als ik bij de plas aankom, is het ook hier een drukte van belang. Een stuk of vijf paartjes meerkoeten, wilde eenden, wintertalingen, wadende grutto's en zowaar weer een dodaarsje en een tureluur. Een dik bruin druk heen en weer scharrelend harig iets, blijkt een flinke muskusrat. Even later schuifelt hij de kant op en poetst zijn snor. Dan laat hij zich weer als een zeehondje in het water glijden.

Een jong stel uitgemonsterd voor een stevige wandeltocht à la Henk Raaff blijft nieuwsgierig staan. Ik voel dat de vraag op hun lippen brandt, wat daar toch allemaal te zien is. "Of ze wel eens een muskusrat gezien hebben", vraag ik. Na wat onhandig gezocht lukt het ze om het waterkonijn in mijn kijker te vangen. Ook het dodaarsje - o nu is hij weer onder, daar is hij weer, o weer onder enz. - en de grutto's worden bekeken. Ik wens ze een fijne wandeltocht.

Ondertussen krijg ik Evert en zijn dochter in het vizier. Hij vraagt of ik de zomertalingen al gezien heb. Een half uur geleden had hij er drie. Wel verdraaid, dan heb ik ze dus gemist. Terwijl de zon zich nu duidelijk achter de toenemende bewolking aan het terugtrekken is, gaan we gedrieën terug langs de dijk. Geen zomertalingen te zien. Wel scharrelt daar nog de kempiaan, ook door Evert juist gedetermineerd. Zes bergeenden maken grote drukte en vliegen er twee aan twee vandoor.

Plotseling verschijnt er een klein eendje in het beeld. Een bult tussen twee sloten onttrok hem eerder aan het gezicht. Wat een prachtig woordje die zomertaling. Daar zwemt hij alsof hij er altijd al geweest is, toch zo gloednieuw uitgedost alsof hij zojuist door de Schepper is ontworpen.

Geheel voldaan fiets ik nu huiswaarts en schrijf daar dit verslag.

Leo van der Kooij

Exkursie-programma

***** INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EKSKURSIES VANAF 'T NONNETJE *****

donderdag 14 juni 1984

Plantenekskursie naar de Regulieren voor de deelnemers aan de plantenkursus en alle overige geïnteresseerde leden van de N.V.W.C.

Vertrek: 18.45 uur per fiets vanaf 't Nonnetje o.l.v. Han Jansen.

Auto's worden om 19.00 uur verwacht bij het bruggetje aan de Zeedijk.

woensdag 20 juni 1984

Determineeravond in het Nonnetje, aanvang: 20.00 uur. Plantenkursus.

donderdag 30 augustus 1984

Determineeravond in het Nonnetje, aanvang: 20.00 uur. Plantenkursus.

woensdag 26 september 1984

Determineeravond in het Nonnetje, aanvang: 20.00 uur. Plantenkursus.

De kopy voor het augustusnummer dient uiterlijk 1 augustus binnen te zijn!!!!

K O N T A K T - A D R E S S E N

Vogelbeschermingskonsulent:

Marcel van der Tol, Lindeboom 21, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 1 0 2

Asielhouders:

Dhr. A.J. van Frankenhuyzen, Kortenhoeveneweg 159, 4128 LD Lexmond, tel.: 0 3 4 7 4
1 6 7 7
Dhr. A.P. van Bijsterveld, Heermoeshof 4, Houten, tel.: 0 3 4 0 3 - 1 7 6 2
(alleen roofvogels en uilen)

Diverse Natuurorganisaties:

Milieu alarmnummer luchtverontreiniging 0 8 5 - 4 5 2 2 2 0

Veldpolitie: Den Hartog 0 3 4 3 7 - 5 5 8 (Werkhoven)

Vrieling 0 3 4 3 6 - 1 6 7 5 (Cothen)

Meldkamer 0 3 4 0 4 - 2 4 8 2 4 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg: Dhr. Helmond, Boerestraat 35, Culemborg, tel.: 1 5 7 4 4

Vereniging Milieudefensie, Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam.

Gelderse Milieudefensie, Jansbuitensingel 3, 6811 AA Arnhem, tel.: 0 8 5 -

5 1 5 0 6 9

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe", T. van Beek, Hinkerstraat 36, Cothen,

tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7

Milieuwerkgroep Gelderland, H. ten Berghe, Rutger Jacobsstraat 27, 4196 AE Tricht,

tel.: 0 3 4 5 5 - 3 9 7 4

Milieuwerkgroep Houten, Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe, Vleesstraat 19 A, Tiel, tel.: 0 3 4 4 0 - 1 9 8 7 8

Stichting Het Geldersch Landschap, Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem,

tel.: 0 8 5 - 4 2 0 9 4 4

Vereniging tot Bescherming van Vogels, Driebergseweg 16 B, 3705 JB Zeist,

tel.: 0 3 4 0 4 - 2 5 4 0 6

Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam

Stichting Natuur en Milieu, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, tel.: 0 3 0 -

3 3 1 3 2 8

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland,

tel.: 0 3 5 - 6 2 0 0 4

Wereld Natuur Fonds Nederland, Postbus 7, 3700 AA Zeist, tel.: 0 3 4 0 4 -

2 2 1 6 4

Greenpeace Nederland, Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam

Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam, tel.: 0 2 0 - 2 3 6 5 4 5

2 3 1 8 4 3

